

bokselskap.no, Oslo 2018

Johan Nordahl Brun: *Republikken paa Øen*

Teksten i bokselskap.no følger 1. utgave, 1793 (København, R. Dahl).

Digitaliseringen er basert på fil mottatt fra Nasjonalbiblioteket (nb.no)

ISBN: 978-82-8319-420-3 (digital, bokselskap.no), 978-82-8319-421-0 (epub),

978-82-8319-422-7 (mobi)

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

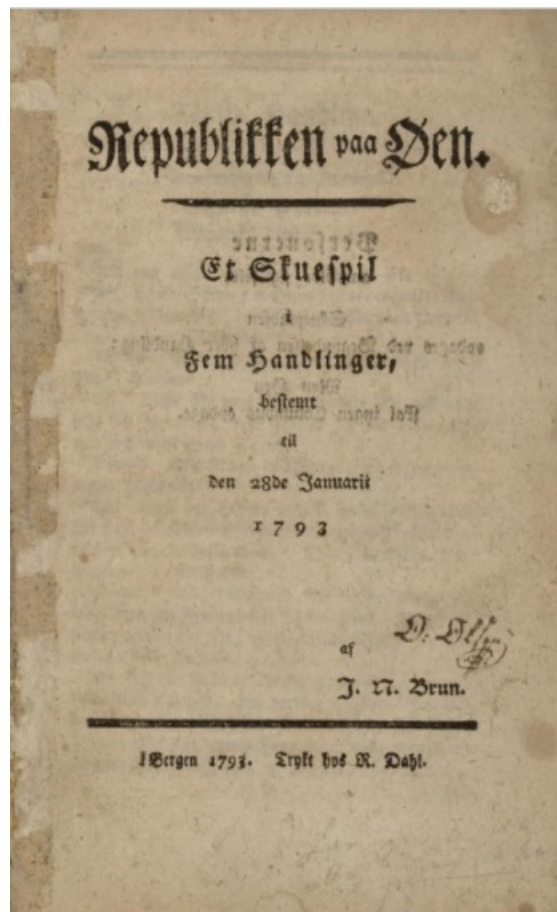
Johan Nordahl Brun

Republikken paa Øen

Et Skuespil i fem Handlinger
bestemt til den 28de Januarii 1793

bokselskap.no

Oslo 2018

[Personerne og Skuepladsen]

Personerne

anmælde sig selv.

Skuepladsen

opdages ved Begyndelsen af hver Handling;

Men Øen

skal ingen Columbus opdage.

Første Handling.

Skuepladsen er i Leonard Pettis Huus.

Første Optrin.

Dorant, dernæst Lise.

[1] **Dorant** *allene reiseklæd.*

Det er ikke godt at agere Spion i et Huus, naar man ikke træffer paa Mennesker, men see, der har vi en Prøve.

Lise *neyer.*

Velkommen.

Dorant.

Maa jeg tage Dem for Jomfrue eller Pige i Huuset?

Lise.

Ville De tage mig, maatte De nok tage mig for Jomfrue, men førend jeg lod mig tage, gad jeg vedst hvem De var.

Dorant.

Mit Navn er Dorant, jeg er fremmed, jeg er ulykkelig.

Lise.

Saa vor HErre tage Dem jo før jo heller. Vi have Ulykker nok paa Øen, om vi ikke skal hente flere fra det faste Land. De er maaskee en Emigrant, en Aristocrat.

Dorant.

Nei, tvertimod, forfulgt af dem. Jeg leder efter en Friestad hos Mennesket. Den skulle findes paa denne Øe, især i denne Bye, fornemmelig i dette Huus.

Lise.

I saa Fald er De ikke gaaen Feil, her aander alting Frihed, her hersker Liighed, her gielder Mennesket: Jeg er, sandt at sige, kun Pige i Huuset efter den gamle Cancellie-Stiil, men nu begiegnen Fruen mig som en Søster, og Manden, [2] som jeg kunde være hans Frue. Al Fornemhed, al Adel, alle Titler og Baand og Stierner og Ordener, [n1](#) og GUD veed hvad de heede alle disse Menneskelighedens Frynser, ere reent afskaarne; Kun Talenter spørger man om? Fører De noget med Dem af den Sort?

Dorant.

Lidt til Huusbehov. Men kunde man ikke faae Herberge her for det første? Jeg kan saa taalelig godt betale; men Vertshuus kan jeg ikke lide.

Lise.

Her er Værelser i Overflødighed, men Sæng – Jeg ligger vel som oftest allene – Men–

Dorant.

Maatte jeg opvarte Herren?

Lise.

Fy for Fanden! bort med dette Hofsprog, opvarte – hvad er det? Ikke eengang jeg gjør Opvartning. Og Herren med fulde Bogstaver? Paa det faste Land der have I Eders Herrer, Eders Naader, Eders Excellence. Leonard Pettis er Medlem af Octoviratet, Mand i sit Huus, Faer for sin Søn, og den, som har formaaet mig og Valentin at gjøre visse Gierninger for en vis aarlig Rente.

Dorant.

Maa jeg da have den Ære at tale –

Lise.

Atter Hofstil. Der er ingen Ære i at tale, det kommer an paa hvordan man taler.

Dorant.

Saa gaae da hen og siig Lemmen af Octoviratet, Manden i Huuset, Faderen til Sønnen, at jeg vil tale med ham.

Lise.

Jeg gaaer om jeg vil og naar jeg vil.

Dorant.

Ja det forstaaer sig. Jeg beder om Forladelse.

Lise.

Synd først førend De beder om Forladelse.

Dorant.

Her er man ilde opskiørtet. Frihedens Terminologie er en heel Videnskab. Hør! kan De ikke skaffe mig Republikkens Ordbog.

[3] Lise.

O! De kan for det første bruge mig som et levende Lexicon, naar De kun ikke maculerer Exemplaret med despotiske Anmærkninger. Men der kommer Leonard af sig selv. (*Hun gaaer.*)

Andet Optrin.

Leonard, Dorant.

Leonard.

Fremmede! her er Frihedens Fædreland. Her gaaer man lige til, sig, er De en af Despoternes Slaver, Ven eller Fiende, ærlig Mand eller Spion?

Dorant.

Spion og ærlig Mand tillige.

Leonard.

Ved Nationens Ære svær jeg De skal hænges inden Soel gaaer ned. Modsigelse taales ikke paa denne Øe.

Dorant.

Jeg modsiger mig ikke, og De forlanger mig ikke straffet, naar De kiender min Forfatning. Ingen har lidt meere af Aristocrater end jeg. Jeg er ikke fød Adel, det er Ulykken, for Resten havde Natur og Lykke været mig saa taalelig gunstig, jeg kunde gjøre Regning paa at spille en glimrende Rulle; men Hofkabalens tog Partie imod mig. Jeg besluttede at flye did hvor Ret og Frihed og Liighed herske, til disse tre Gratiers Øe. Jeg maatte foregive, at jeg reiste hid som Spion. Men Republikken er jeg kommen at tiene, og at døe for den, om det galdt, i Krig mod Despoter.

Leonard.

Saa er De ogsaa Kokardens værdige Candidat.

Tredie Optrin.

Fire Gemeene styrte ind i Huuset og tale i Munden paa hverandre.

[4] 1) Her var Huuset. 2) Her tog han ind. 3) Der er han. 4) Det er den samme.

Alle fire: Hei, Spion! flux til Lygtepæls.

Leonard.

Stop, Kammerat! Respekt for mit Huus.

Den første.

Respekt; gaae ad Helvede til med jer Respekt. Respekt for Mennesker, Respekt for Frihed, Respekt for den almindelige Sikkerhed, og dette mit Huus, det skulle han sige saa sagte, lille Leonard. For, Liighed holder vi meget af, der mumles stærkt om, at en vis Mands Huus kneiser saa høit over andres, at der seer saa aristocratisk ud, man tænker saa uformærkt paa at jævne det med de øvrige Huuse, saa bliver Gaden saa kiøn, liige; seer han, lille Leonard.

Leonard.

Veed Du, at jeg sidder i Octoviratet?

Den første.

Veed Du, at min Stemme var med at sætte Dig derind, og kanske i Morgen sidder Du der ikke. Ikke Næsen saa høyt i Veiret, Bestefar! Men Du Monsieur Gaustrich! flux til Lygtepæls; vær ikke undseelig, det er en Overgang.

Leonard.

Holdt dog og hør! Han er forfulgt af Aristocrater, søger her en Friestad, tilbyder Republikken Tieneste, og kan tiene Republikken.

Den første.

Nu! saa lad den Slyngel leve paa Prøve; men hvortil duer han?

Dorant.

Jeg forstaaer en Deel levende Sprog. Jeg har lagt mig efter Fortifications-Væsnet, og, saavidt jeg veed, fra det faste Land turde det snart blive fornødent her; Der ruster sig en vis aristocratisk Flaade.

Leonard.

Og det skulde være os meent?

Dorant.

Saa gik Rygtet.

[5] Den første.

Ei! Kokard paa Krabbaten, lad ham sværge Constitutionen, og saa strax til Volds at arbeide.

(Alle fire gaae.)

Leonard *mumler for sig selv.*

Mit Huus – sige det saa sagte – Nei! det gaaer for vidt – rive en Etage af mit Huus – Den Egalite hører Fanden til.

Dorant.

Førend Huuset degraderes, maa jeg logere her?

Leonard.

Ja! dersom det ikke er at degradere Dem, naar jeg anviiser min Tiener til Contuberual.

Dorant.

O! Nei, vi ere alle Mennesker; Jeg bringer mit Tøi derhen. *(Han gaaer.)*

Leonard *alleene.*

Den Krabbat seer mig vittig ud, han skal gaae mig til Haande – Godserne skal nok tilsidst blive min Odel og Eiendom – Tiene Republikken er vel nok – men Gratis – det maatte Fanden.

Fierde Optrin.

Carl, Leonard.

Carl.

Nu, min Far! Timen nærmer sig, Eiendoms-Loven skal bestemmes, viis Dem sand Patriot, lad ikke Deres store Godser fængsle Deres Friheds-Aand. Deres eeneste Arving taler her. Gjør De kun et Offer for det Almindelige, her er en Søn, som ikke skal fortryde det.

Leonard. [n2](#)

Ei! hold Du din Mund, Grønskolling! Vil Du lære mig Pligter mod Fødeland?

Carl.

Ja vist vilde jeg, naar jeg kiendte dem bedre.

Leonard.

Veed Du, at jeg er din Far?

Carl.

Ja vist, og at De bør fortjene at have saadan en Søn.

Leonard.

Veed Du, at jeg sidder i Raadet?

[6] **Carl.**

Ja! og at jeg paa samme Tiid staaer blandt dem, som raade. (*Han gaaer.*)

Leonard *alleene.*

Ikke Børn adlyde Forældre, det er stærkt.

Femte Optrin.

Mentor, som har hørt de sidste Ord. Leonard.

Leonard.

Er det Dem, Mentor! som har indpræntet min Søn denne smukke Grundsætning?

Mentor.

O ja! I Ligning med Fødeland maa Forældre vige. Men jeg er kommen i et vigtigt Erinde: jeg veed, De skal i Raadet, jeg veed, der bliver Debatter. Jeg vil holde Dem en Forelæsning om *jus ad rem* og *jus in re*.

Leonard.

Jeg forstaaer ikke Latin.

Mentor.

Saa bør De lære, eller lade mig gaae i Deres Sted. Raadet er ikke tient med Idioter.

Leonard.

Ei heller med lærde Pedanter.

Mentor.

Nyt Tiiden, daarlige Mand! annam Viisdom!

Leonard.

Gjør mig ikke vred! Anvend Deres Gaver paa min Søn, derfor betaler jeg Dem.

Mentor.

Hvad betale! hvad betale! Kom mig ikke med den Guld Despotisme, den er endnu værre end enhver anden. Betale og commandere meener De er eet. *Absit.* Frihed har en anden Guldvig. Mod mig er De veiet, og funden for læt. Deres Søn og De selv og den heele Republik trænger til mine Indsigter. Hør nu hvad jeg vil sige: *jus ad rem* og *jus in re*.

Leonard.

Jeg maa hen at klæde mig. (*Han gaaer.*)

Mentor. *alleene.*

Du maatte heller gaae nøgen, end have en Forstand saa luuslidt.

[7] Siette Optrin.

Valentin, Mentor.

Mentor.

Valentin! Du kommer ret tilpas. Du er vel ingen Litterat, men Du har usædvanlig Kundskab og Opdragelse efter din Stand. Gaae mig til Haande, see Du kan faae samlet en Deel Stemmer, som i Dag andrage for Raadet, at der altid burde være een, som forstoed Sprog i det diplomatiske Fag, at denne burde handle med alle udenlandske Ministre, og at denne burde have øverste Sæde i Republikken.

Valentin.

Og da ventelig bringe Dem i Forslag?

Mentor.

O Nei! Veed Du nogen bedre, da nævn den.

Valentin.

Nei! jeg veed ingen. Man har saa temmelig rensset Republikken fra alt det, som kunde komme i Betragtning i den store Verden; Men øverste Sæde, hvad bekymrer en Philosoph sig derom? Raadets Secretair kunde man foreslaae Dem til, og i saa Fald var det best De adresserede Dem til Deres Principal.

Mentor.

Bort med det fordømte Ord: Principal! Jeg erkjender ingen Principal, uden den, som er klogere end jeg.

Valentin.

Er de da saa klog?

Mentor.

Ja vist er jeg. Det er falsk Hofbeskeedenhed at nægte, men af Dig at spørge derom, er dumt, er *impertinent*.

Valentin.

Dumt, det vil jeg indrømme – Men *impertinent*, er ikke dette Ord ubrugbart i vor Forfatning? Kan den Ting være til, eller det Ord have nogen Bemærkelse?

[8] Mentor.

Det vil endnu sige: Du er læg og jeg er lærd; Jeg danner den unge Carl Pettis Forstand. De putser hans Skoe. Du er Tiener, jeg Hofmester, og det er en næsviis Stræg af en saadan Tiener, at spørge en saadan Hofmester saadant et Spørsmal, og hernæst giver jeg din Æsel derfor paa din Snude.

Valentin.ⁿ³

Nei vist gjør De ikke; De kan ikke handle despotisk midt i Frihedens Skiød. Liighed er Sielen i vort heele Væsen. Naar de slog mig, maatte jeg for Egalitetens Skyld slaae Dem igien. Og da nu just ikke Naturen har giort os til Ligemænd i denne Vei, da en saadan Tiener formodentlig er stærkere end saadan en

Hofmester, saa slaaer ikke saadan en Hofmester saadan en Tiener.

Mentor.

Saa skal mine Indsigter ydmyge Dig, dumdristige! (*Han gaaer.*)

Valentin *alleene.*

Jeg er ydmyget nok midt i denne Sværm af Narrestræger.

Syvende Optrin.

Frøken Amalia, Valentin.

Amalia.

Hvad Trøst, kiere Valentin! hvad Haab til Redning? hvad Vei til Flugt? eller er jeg evig dømt til denne Daarekiste? Ak! hvor min Far, saa klog han var, miskiendte Leonard Pettis, da han betroede ham Baroniet Leverpol til Forvaltning og mig til Opdragelse. Leonard, som kun besidder nedrige Sieles Klogskab til at samle Rigdom, Leonard, hvis Hierte, som alle Gierriges, er fuldt af Despotisme og Tyrannie, Leonard, som allene omfavnede Revolutions-Partiet, for at usurpere adelige [9] Godser og rage i exilerte Prælaters efterladte Rigdomme. Min Tante, som misallierede sig med ham, svor under Friehedens Fahne, for at hævne sig over den Adel, af hvilken hun var foragtet; Den som apostaserer, Valentin! bliver altid meest intollerant mod sin forrige Troes Bekiendere. Hendes Forhaanelser gaae mig ind i Sielen. I Dag har hun kronet dem: Baroniet Leverpol, siger hun hiemfalder til Republikken, med mindre jeg gjør Partie med hendes Søn. Jeg ærer ham, men jeg elsker ham ikke; jeg kan ikke elske ham. Han er nok, troer jeg, blandt alt hvad som sværmer paa denne Øe, den reedeligste, den som troer, han har Ret og gjør Ret; Men han sværmer, han glæder sig over, at min Byrd og al Adel forhaanes; han er meere intollerant mod Adel, end Adel nogensinde har været mod andre Stænder. Han fortæller mig i Dag et Decret: Jeg skal ikke kaldes Frøken, men Jomfrue, ikke von Leverpol, men Amalia Lever. Børnerier i sig selv, det veed jeg nok; men da mine Fædre bare Navnet med Ære, da de vare fortiente af Staten, saa smerter det en Datter at berøves alle kiere Erindrings-Tegn af Familie-Hæder. Foragtet, forladt kan jeg

ikke tale et klogt Ord, uden med Ham, Valentin! Ved et Slags Mirakel er han eene ubesmiltet af de Friheds Opiater, der har beruset den heele Øe; Jeg veed, han gjør alt for at tiene mig. Nu er det Tiid, Valentin! nu kan jeg snart ikke meere bære min Kummer. Kiere! har De udtænkt nogen Plan, fundet nogen Udvey – De tier – er der intet Glimt til Haab?

Valentin.

Intet, naadige Frøken! jeg vil ikke smigre Dem, aldeles intet. Jeg kunde vel liste ^[10] mig bort under et eller andet Paaskud, men jeg bør ikke forlade Dem – – Jeg kan ikke.

Amalia.

Ædle Menneske! hvormed belønner jeg Dem? – Dog, det er den Ulyksaliges Lod, han drager altid med sig ned i Faren den, som han af alle skylder mest. O! levede enda min Fader; men i saa lang Tiid intet fra ham, intet om ham, ikke hans Navn i Gazetterne, ikke siden Oprøret i Constantinopel. Ak nei! han er ikke meere! jeg er altsaa kun en fattig Orpheline, som ingen Tieneste kan belønne, mindst nogen, saa vigtig som den, jeg behøver af ham.

Valentin.

Nævn ikke Belønning, naadige Frøken! Det var min Siels heele Stolthed, om jeg engang kunde sige: Denne Skønne har jeg frelst fra Røveres Hænder. Jeg faaer et Indfald: Denne Fremmede, som kom, har Opdragelse, kunde jeg vinde ham, bruge ham, han maa blive min Fortroelige, førend han bliver nogen andens. Ak! hvor det mindste Glimt af Haab for Dem, min Frøken! opliver min heele Siel! Maatte det kun ikke atter skuffe! (*Han gaaer.*)

Amalia alleene.

Hvem er dog denne Valentin? – og hvad er det jeg føler for ham? – Taknemmelighed – Ja – Men her er noget meere her indenfor – Høiagtelse? – Nu, ja – det er alt – meere er det ikke – meere bør det ikke være – Men hvorfor ikke – End Venskab – Venskab med en Domistique? Men hvorfor ikke? Det ædlest Menneske i Huuset; Jeg troer næsten i den heele Bye.

[11] **Ottende Optrin.**

Frue Petris, Amalia.

Fruen.

Hillemænd! en Monologue? Confronterer De maaske Deres adelige Princip med vor stakkels Friheds Aand? Eller tæller De endnu Deres Ahner? eller studerer De Heraldiquen? I Sandhed det var en Sielefødende Videnskab. Jeg erindrer nok, hvor ynkelig min Francoise arbeidede med den, for at oplyse min formørkede Forstand; Men jeg var en af de uhældige Skabninger, som ikke vidste mit eget Beste. Jeg var altid blasphemisk mod alle Adelens Guddommeligheder. Jeg kronede endelig mit Frietænkerie, da jeg understod mig at troe, at den unge raske Borgersøn Leonard Pettis var bedre skikket til Ægteskab, end Baron von Bossy, som var skrutrygget, og skeeløiet, og halt, og stammende.

Amalia.

Ah! min Tante! skaan mig dog engang for Deres Bitterhed! Giv mig Grund til at elske Dem! Jeg falder Dem jo aldrig besværlig med adelige Maximer. Jeg bebreider Dem aldrig Deres Valg, ikke mit Hierte bebreider Dem, jeg forsikrer. Jeg føler, alt for vel maaske, det Stive i vor Etiquet. Jeg begriber, at en ung Dames Hierte er ingen Timeviiser, som lader sig med Fingrene flytte hen paa hvad Klokkeslæt man vil. Jeg ynker dog enhver Datter, som med Ægteskab fortørner Forældre, og udelukkes fra deres Samfund. Jeg kan beklage, jeg kan elske Hende, jeg kan skiænke Natur og Ungdom og Elskov alt; men jeg fordrer, at Hun, i en modnere Alder, dog skal ønske: Gid min Brudgom havde været af samme Byrd som jeg, [12] at Fædres Velsignelser kunde hvilet over mit Huus! Jeg, i deres Sted, Tante! skulde maaskee ikke gjort det bedre. Ungdom, en smuk Figur, et godt Forhold, daglig Omgang, Kierligheds Prøver, jeg begriber, hvor læt disse Ting kan indsnige sig i et frit Hierte; Men dette samme Hierte skulle dog æret de Fordomme, det var nød til at trodse.

Fruen.

Prægtig! I Respect af adelig Indbildning skulle jeg strøe Gift paa min virkelig blomstrende Lyksalighed. Stand er Chimaire, vi ere alle lige.

Amalia.

Saae De da gierne, at Carl ægtede Lise?

Fruen.

Det er en anden Sag. Min Pettis var ingen Bondesøn, ingen Haandværks-Burs; hans Fader var Kiøbmand, kom i vore Sælskaber og vi til ham.

Amalia.

Sælskab og Ægteskab er gandske forskiælligt. Jeg erindrer, som en Drøm, at min Fader holdt baade Sælskab og Venskab med en Møller og en Bonde i hans Naboelav, begge værdige Mænd, at han sagde mig, som et Barn: Foragt ingen Stand, min Amalia! I alle Stænder gives ædle Mennesker; men neppe vilde han, at jeg skulde ægtet Møllerens eller Bondens Søn. – Men da nu denne Fader har betroet sin Svoger Baroniet og sin Søster Datteren, saa turde dog denne svage Rest af Adelen saaledes haabe nogen Beskyttelse under en Tantes Vinger. Hvor høitidelig skulle De forsone alle Fornærmelser mod Deres Stamme, ved at opelske med Moderlig Haand det eeneste Skud, som oprinder under Deres Huuses Skygge.

Fruen.

Det skulde jeg ogsaa; men Du forsmaaer min Søn, og her er ikke en Draabe adeligt Blod ^[13] paa Øen. Han er dog en Bastard, og for en saadan ikke saa daarlig. Ikke sandt, er det ikke en kiøn Dreng?

Amalia.

Altiid et Partie over mine nærværende Vilkaar, altid i denne Forfatning det beste jeg kunde giøre; Men jeg troer ikke han elsker mig. Han skal giftes, meener han, og med mig saasnt som med en anden. Hans Gallanterie bestaaer til Dato i at sige mig Grovheder, og hvad mig angaaer, jeg elsker ham ikke, jeg kan ikke elske ham; Og min Tante kan ikke kalde den Prætention ubillig, at man vil føle en Smule Tilbøielighed til den Person man skal vælge. Siden Byrd er ligegyldig til Ægteskab, saa burde dog nok ikke Kierlighed være det.

Fruen.

Hør, lille kostbare Frøken! Jeg agter ikke med mange Ord at udprange min Søn. Den Friheds-Aand, som jævner alt, tør ogsaa jævne dette. Kan hende, inden Soel gaaer ned, at De modtager stakkels Carl, som en Naadegave. Octoviratet ventilerer i Dag et Decret, som skal gjøre alting nyttigt og brugbart til Republikkens Tieneste, lige indtil den overblevne Rest af Adel her paa Øen, og indtil videre, for at vænne Deres Fløiels Ørne til det nye Navn; Farvel, Jomfrue Amalia Lever! (*Hun gaaer.*)

Amalia *alleene.*

Ubarmhiertige! hvor langt vil du drive din Gruesomhed? – Alting nyttigt og brugbart i Republikkens Tieneste – Man vil dog vel ikke bruge os som Slavinder til Fæstnings-Arbeyde?

[14] Niende Optrin.

Dorant, Amalia.

Dorant.

Jeg er fremmed, som De seer, naadige Frøken, men jeg haaber Deres Bekiendtskab. Jeg finder dem bedrøvet, jeg veed nogen Grund dertil allerede, og jeg gietter meere. Jeg troer Dem i den Grad fornærmet paa denne Øe, at en fremmed med mindre Hazard enden Landsmand tør blotte sig for dem. Jeg vover at sige Dem strax under fire Øine, at De er den fornemste Gienstand for min Komme til denne Øe. Meere maa jeg endnu ikke sige. Plan har jeg endnu ikke kundet lagt, men eet er jeg kommen at spørge om: Denne Valentin synes Mig en Smule klogere end de fleeste Folk her til Lands, han lader at ønske min Fortroelighed, jeg trænger til hans. Siig mig, jeg besvær Dem, er han Dem hengiven? tør jeg troe ham? kan jeg bruge ham i Anliggender, som stemme med min naadige Frøkens egne Ønsker.

Amalia.

Uden Omsvøb, min Herre! Der er intet saa farligt, intet saa besværligt, han jo forsøger det for min Skyld. Og De, ædle Fremmede! Er De falden ned af

Himmelen, som en Skyts-Engel for Betrængte, saa holde og Himlen sin Varetægt over Dem. Tusende Farer ville omringe hvert Skrit De skal gaae. Almindelig Forvirrelse kuldkaster enhver fornuftig Plan. Hver Dag er frugtbar paa nye Voldsomheder. Ingen Ting er hellig for den larmende Pøbel. Eiendom, Ære, Liv, alting er som Ladning, Takkelagen og Roer flydende endnu paa Bølgerne, men ved Stormen revne det eene fra det andet, jeg selv var siunken allerede, ^[15] om ikke denne Valentin havde udrakt imod mig sitt hielperige Arm. Og denne Dag! o! den trækker Mørk sammen, det gjelder, GUD veed hvorledes just i Dag, maaskee baade min Frihed og Ære. I Dag maa jeg frelses, eller jeg er forloren min Livs Tid.

Dorant.

Saa er min Operations Termin knap taget, næsten alt for peremptorisk; Men fat Dem, min Frøken! jeg har Anlæg og haaber resourcer. Har kun ogsaa denne Valentin Courage?

Amalia.

Ja derom tør de ikke tvile. Men vi maa gaae hver til sit. Vort Tetatete kunde mistænkes. *(De gaaer ud hver sin Vei. Amalia vender om og siger)* Men for alting exponer ham ikke. Det er et Menneske af megen indvortes Værd. *(De gaae.)*

Ende paa Første Handling.

Anden Handling.

Første Optrin.

Leonard, klæd som Raadsherre, Lise, som børster ham.

Lise.

Jo, Jo! Lise bliver dog den bedste naar alt kommer til alt. Vil han troe, Fatter! at der stikker endnu en Smule Adel i Frue Pettis; hendes Fingre staae ikke saa ret til dette Smaa-Væsen, hun vil nok have Fatter prægtig, men hun gider ikke været over at pynte ham; Men see nu skal han blive saa reputeerlig, som Holophernes.

[16] Leonard.

Du er ret en Sladderhanke; Men hør nu Lise, hvad jeg vil sige: See der har Du 3 Breve til 3 af mine Colleger, som Du seer, og der er 3 Pakker, alle liige store, forstaaer Du mig; Du leverer, først til enhver Brevet, og naar det er læst, siger Du: Kan Leonard haabe at De vil forrette Commissionen? Svares der da: Ja; saa leverer Du en af Pakkerne og siger: Her er vist nogle Penge som skulle følge med til Deres Disposition. For, seer Du, der er Banco-Noter i Pakkerne, forstaaer Du mig. De ere fattige Diævle, og dem kan man kiøbe, saa ere de altid af min Meening; forstaaer Du mig?

Lise.

Men er ikke dette, med Forlov, en Slags Bestikkelse? Jeg meente den hørte kun til Aristocratie og Monarchie? burde ikke disse Skabhalse holde med Fatter alligevel, naar Fatter har Ret? Men kandskee denne Gang --

Leonard.

Ja vist har jeg Ret, men de maa dog smørres. For de ere ellers avindsyge paa min Rigdom, forstaaer Du mig, og saa ere de mig altid imod.

Lise.

Men med Forlov, jeg spør nu som en Tosse i min Eenfoldighed: Naar man dog saaledes faaer sin Villie frem ved bare Penge, er ikke dette Bestikkelse?

Leonard.

Nei vist ikke; nei. Jeg vil strax viise Dig hvordan det er; Hør nu: bør ikke Du røgte disse Ærinder for Din Huusbond?

Lise.

Jo det forstaaer sig.

Leonard.

Bør Du sladdre af Skolen, naar Fatter, som holder af Dig, betroer Dig noget hemmelig?

Lise.

Nei, GUD bevare os vel, da var jeg et Skarn.

[17] Leonard.

Men naar jeg nu ovenikiøbet forærer Dig en Banco-Note paa 5 Pd. Sterl. (*han giver hende den*) bestikker jeg Dig da?

Lise.

O! nei vist ikke, nei. Jeg takker tusindfold. Nu fik jeg det rette Lys i Sagen. O! hvad denne Frihed dog er et nyt Liv, og denne Republik ret en allerkiereste Ting. Men Fatter! her er kun 3 Pulvere og der er jo 7 Patienter?

Leonard.

Gaae, du lille Nar! Bombast, forstaaer du mig, er riig, ligesom jeg, og har Jordegods af samme Natur, som mit, han er altid af min Meening. Altsaa ere vi 5, forstaaer Du, og saa overstemme vi de øvrige 3, og lade saa den Knurpotte Philalet skiælde længe nok.

Lise (*i det hun gaaer*)

O du Republik! du Republik! du Republik! hvad du dog ret er en Himmel paa Jorden.

Leonord (*allene*)

Ja bare den Pøbel, den Pøbel, den er mig saa diævleblændt uregierlig. Naar ikke det var, saa ville jeg styre Republikken med en Silketraad, og saa kunde man have mangen feed Steeg, og man kunde saa kiønt forøge sin Rigdom.

Andet Optrin.

*Carl Pettis,*¹⁴ *Leonard.*

Carl.

Frisk Allarm! Atter Spektakler af denne forbandede Gierrigheds Aand; men Hævnens Time er kommen baade over den og alle andre Afgrundens Vanskabninger. Flittig Hilsen fra Bombast, han har da ogsaa faaet nok; Jeg forstod vel, det ville tilsidst komme noget saadant ud af hans Bondeplagerie. Der er Vacance i Octoviratet. Bombast ^[18] er gaaen derhen, hvor en Guine og en Kopek hvor Piaster og Assignater gaae all pari, og han tog ikke en Skilling med sig.

Leonard.

Bombast, min Gemyts Ven, død; Hvordan? Af et Slag.

Carl.

Af et eller fleere, det kan jeg ikke sige; men han er slagen ihjel af sine Bønder, som han dræbte saa langsom.

Leonard.

Min GUD! en Octovir af en Bonde? Nei! det gaaer for vidt.

Carl.

Ja! en Bonde af en Octovir, det gik ligesaa vidt, de ere begge et Par tobeenede Gude Skabninger.

Leonard.

O! jeg forskrækkes, hvor gik det til?

Carl.

O! denne Gang var det en smal Sag; men gammelt velfortient Had brød ud. En fuld Bonde, som maaskee havde været grov, nedstyrtet af hans Trapper og ligger i Svime paa Gaden, andre Bønder see det, forbittres, trænger ind i Huuset; hvordan der gik til, veed jeg ikke. Nok! Bombast er heden faren. Vogt De Dem, min Far! Deres egne Bønder har De vel faaet vante til Lænken; men de paa

Baroniet vare anderledes vante før, og de vil snart ikke meere taale min Faders alt for trykkende Haand.

Leonard.

O! der blir en Raad med, gid vi saa vist havde Bombastes Plads vel besat. En Tverdriver i hans Sted i Octoviratet, saa staaer man der, saa faaer man ingen Ting drevet igiennem. (*han gaaer*)

Carl. (*allene*)

Min GUD! hvad Alderdommen dog er fuld af Rænker; Men jeg skal opdage dem, jeg skal ikke skaane om det og var min Fader selv. Intet skal være mig helligt uden Frihed og Ret.

[19] Tredie Optrin.

Dorant, Carl.

Dorant.

Min unge Helt! fortæl mig lidt om Revolutionen her paa Øen, vi vide ikke stort meere paa det faste Land, end at De har tilføgt Dem Frihed, og at De endog ville være uafhængige af det Rige, hvoraf De før udgjorde en Provinds.

Carl.

O! min Herre! naar De har læst om en Revolution i Verden, saa kiender De 100de; saa veed De om graadig Geistlighed, om stolt Adel, om despotisk Gouvernement. Dette kan være nok for de Tænkende; Men skal Pøbel bringes i Harnisk, maa hertil komme Pengetrang; Alt dette støder sammen paa vor Øe. Det heele Eventyr gider jeg ikke fortaalt. Vor Konge har jeg aldrig kiendt eller seet; men vor Gouverneur var en af de smaa mørke Tyranner, der vilde betragtes som en liden Guddom paa denne Øe, og disse Under-Guder dem har Fanden skabt. Kort sagt: vi følede os paa Øen som paa det faste Land. Vi streed for Frihed, vi fik den, vi have den og saa, men, ak! den har mange Forrædere.

Dorant.

Friehed hos Dem? mig synes alt hvad jeg seer er frit. Her er intet Baand, ingen Tvang, ingen Aristocrat, ingen Hierark, ingen Despot; saa mange Siele, saa mange Frieheds Venner.

Carl.

Ædle Fremmede! De kiender os ikke. 100de Fiender for hver Ven. I den første Heede brænder alt, og en Aand synes besiæle alle. Men nu, hvor mange Skiævheder opdager jeg ikke. De som i Revolutionens haardeste Tid vare Engle, de som da talte Gudernes Sprog, ere nu Diævle, [20] hvisle nu deres Egennytte frem, eller deres private Had, eller deres Stoltheds Plan. De fleeste gamle Borgere plages af Gierrigheds Aand. Haandtværkere begynde at caballere for deres monopoliske Laugs-Artikler. Jordegods Eiere ville beholde saa meget mueligt af Hoverie-Trældommens gamle Suurdei. Kiøbstæd-Pøbel er Pøbel, sværmende, vakkende, nedrig. Dersom en Adelsmand endnu i dette Øieblik hvervede 10, som kunde skraale, og gav saa dertil en Smaus, nogle Tønder Øl Brændeviin paa Torvet, saa opvakte han gierne en Contrarevolution, for hvilken alt maatte vige. Kun Bonden er den karakteristiske Klasse af Mennesker. Men disse ere for ærlige, for eenfoldige, enten mistroiske mod en redelig Mand, fordi de ere saa tidt bedragne, eller og, naar nogen først vinder dem, alt for godtroende. Og faaer jeg nu ikke min Plan drevet igiennem for denne vigtige Stands Friehed, kan Bonden gierne sige, som Æslet i Fabelen: Hvad skiller det mig hvem jeg tiener, naar jeg dog maa bære mine Kløver. Men hvad er det? Stormklokken ringer – bliv her – staae mig bie, om jeg kalder Dem. (*Han gaaer.*)

Dorant (*allene*)

Den sande Republikaner.

Fierde Optrin.

Valentin med Pallask, Dorant.

Dorant.

Hvad er der, min Ven! hvad er der?

Valentin.

Kun Mord og Nederlag, min Herre! kun Pøbel og Borgervagt som slaaes, kun Menneskeblod som rinder langs Gaden, kun hver Dags Optrin. Denne Gang et Slags-Maal hos [21] en Horevert, Borgervagten skal gaae ind og stifte Fred, den drives tilbage. Partiet voxer paa begge Sider, og Seieren er tvetydig.

Dorant.

Skal De da hen og tage Partie, siden De bær Sværd?

Valentin.

Nei, jeg har mit engang for alle. Naar Stormklokken ringer har Hr. Pettis befalet mig at forsvare hans Huus.

Dorant.

I Sandhed dette huuslige Partie var og det bedste, naar man ikke var oplagt til Krig.

Valentin.

Ikke oplagt til Krig? De skulle, hvad mig angaaer, ikke stole derpaa, om De var min Modstander. Jeg er i det mindste Øvet fra min Barndom i alt hvad som hører dertil. Opdragelsen har just ikke bestemt mig til Tiener-Rullen; Men i Statens Jordskiælv tumles man saa underlig om.

Dorant.

Velan da, Tiden er kostbar. Jeg bør aabne Dem af min Plan, hvad jeg kan. Jeg er udsendt at bortføre Frøken Leverpol, hun er elsket, og Kierlighed vil gjøre meere for hende, end man kan troe her til Lands.

Valentin.

Hun er elsket! – ventelig af en Adelsmand, en Mand i glimrende Forfatning.

Dorant.

Af en Adelsmand i glimrende Forfatning.

Valentin.

I en eller anden Monarkes Tieneste?

Dorant.

I Kongen af Dannemarks. [n5](#)

Valentin.

Han har altsaa seet hende paa denne Øe?

Dorant.

Paa denne Øe. Men nu ikke fleere Spørsmaal. Vil De staae hende bie?

Valentin.

Vil De være hende saa troe som jeg, da opofre vi Liv og Blod for hendes Vel. – Men hun er elsket. – Jeg veed ikke – Jeg skulle biedrage –?

[22] Dorant.

Hvordan? De vakler? Jeg har endnu ikke truffet min Mand; De skal blive belønnet, rigelig belønnet. Mit Rederie har udrustet mig med skønne Hollandske Ducater.

Valentin.

Dristige Fremmede! var det ikke mod Gieste-Ret, jeg skulle lære Dem hvad det er at troe min Siel til Fals. Nei! blot Domestique, som De seer mig, tiener jeg Dyd og Skønhed par Honneur. Men hun er elsket – er De vis paa at hun vil elske igien.

Dorant.

Saa vis, som paa nogen Ting i Verden.

Valentin.

Grunder denne Vished sig paa det almindelige Begreb om unge Damers Forfængelighed, saa turde den netop her tage mærkelig Feil.

Dorant.

Som jeg siger, jeg er Dem Borgen derfor.

Valentin.

En underlig Sag at borge for. Men *enfin*, hun bør bortføres. Jeg har ønsket at kunde gjøre det længe før De kom. Og nu Cavaillers Parolle, at naar hun kommer hvorhen De vil, De aldrig overtaler, endnu mindre tvinger hende, mod hendes Tilbøielighed. Jeg følger med. Jeg forlader hende ikke. Og det Øieblik jeg mærker Mine eller Anlæg til noget saadant, anseer jeg Dem for en af disse Despoternes nedrige Gesandtere, der omstrippe Land og Strand, for at sanke uskyldige Skønheder til at recrutere Deres Herrers Serail. Og da skal denne (*han slaer paa sin Pallask*) søge Dem og deres Hierte, om det var igiennem tredobbelte Muure.

Dorant.

De taler som en Mand af Ære, og vi harmonere meere end De kan troe. See der er en ^[23] Guldbørs, hav den Godhed dermed at hverve et Snees raske Karle, forsynede med Sværd og Pistoler, altid færdige til deres Vink. Lad dem stedse patroullere, ikke langt fra Frøkenen; lad dem ikke indlade sig i nogen anden Bande, hvor vidt vi skulle behøve dem eller ikke, kan jeg endnu ikke vide. Forbereed Frøkenen til Standhaftighed. Jeg maa ud og see om jeg kunde opdage et eller flere Tilfælde, som kan favorisere vor Plan. (*Han gaaer.*)

Valentin. (*allene*)

Nu først føler jeg at jeg elsker, nu, da jeg skal arbeide for en anden, nu da jeg med egen Haand skal udslukke mit svage Haab – elsket paa det faste Land – maaskee dog kun af en Beslægtet – en Oncle – en Fader – ja maaskee hendes Fader lever – Dog hvad da – da blev Afstanden mellem hendes og mine Kaar alt for stor – Og nu ikke engang spille Hoved-Rullen i hendes Bortførelses Act – Kun Dorantis Haandtlanger, kun hans Fortroelige, kun (*han seer paa Guldbørsen med Foragt*) hans Hverver. Der er hun.

Femte Optrin.

Amalia, Valentin.

Amalia.

Saa mørk, Valentin! saa dybsindig. Det er min Frelse, De lægger Plan til, ikke sandt?

Valentin.

Jo, naadige Frøken! (*afsides*) og min egen Undergang.

Amalia.

Ak! ædle ypperlige Valentin! De er saa forvirret, De bedrøver mig. Jeg blues ikke ved at sige det: De er min eeneste Fortroelige, min beste Ven paa den heele Øe. De er ellers saa blid, saa lys, saa bestemt: Dødens Skygger over dette [24] Ansigt er endnu det grueligste Mørke, der trak sig op over min Horizont. –

Valentin.

Jeg følede at jeg var Dem vigtig; dette var min Stolthed, min Glæde. Jeg føler, at jeg ikke meere er det; dette er min Ydmygelse, min Smerte. Dorantes frelser Dem; jeg gaaer ham kun til Haande. De kommer til det faste Land, i glimrende Forfatning; jeg følger, og taber mig i Sviten af Deres Opvartere. Deres Dyd belønnes i en værdig Elskers Arme. – –

Amalia.

En Elsker? Hvem kan elske mig?

Valentin.

Enhver som har seet og kiendt Dem.

Amalia.

Det var nu kun en Compliment; Men har De Grund til at nævne en bestemt Elsker?

Valentin.

Ja! saa siger Dorant.

Amalia.

Siig Dorant igien: Jeg vil belønne, om jeg kan, min Bortførelse, men ikke saa dyre, ikke ved at tabe frie Raadighed over mit Hierte.

Valentin.

Jeg har gjort den Paastand paa Deres Vegne, naadige Frøken! Men man lærer at elske i Deres Alder. Et anstændigt – Ja, meere: et glimrende Partie, og (*Han seer veemodig paa Amalia*) et frit Hierte. –

Amalia. (*Afsides sukkende.*)

Et frit Hierte! Valentin! De vil dog følge mig?

Valentin.

Om jeg vil, jeg maa – om det var til Siberien. (*Han falder paa Knæ og kysser hendes Haand, men reiser sig strax igien, som om han havde gjort en Misgierning.*) Tilgiv min Forvirrelse, min Dumdristighed. Der ere Øieblikke, hvor man glemmer sin Stand og andres tillige. Ah! denne Sielens Forædling ved boglige Kunster, skal jeg ^[25] velsigne eller forbande den, den, som gjør vore Følelser saa levende og vore Hierter saa aabne for Indtryk af det Skønne? Skal jeg takke min Fosterfader, den ædle Aretus, eller laste ham? Han burde lært mig at pløie og harve, at saae og høste. Uden Læsning, uden Videnskaber skulde jeg dyrket den taknemmelige Jord, og med en trivelig Bondepige forplantet min Slægt, ubekymret, enten jeg betalte min Skat til Monarchiet eller Republikken. Men nu føler jeg kun alt for meget, nu svæver stedse for mine Øine dette Verdens Spøgelse, som man kalder Ære. Min Byrd maatte jeg ikke vide, men just derfor maa den have været alt for ringe. Denne tunge Tanke falder ofte ned paa mine muntre Øieblikke, som Ørnen paa en Flok uskyldige Duer. O! hvor sødt maa det være, at kunde nævne Fader og Moder i heele Verdens Aasiun, uden at rødme. Men Ak! – dog jeg forøder Tiden; bereed Dem, naadige Frøken! til Bortførelse, maaskee i Dag. Deres Tøi, Deres Prætiosa maatte indpakkes og bringes i mit Kammer. Vent nærmere Vink fra mig, og forglem, om jeg i denne Samtale har forglemt, at jeg var kun en Tiener! (*Han gaaer.*)

Amalia. (*alleene.*)

Men en Tiener, som Naturen neppe har bestemt til at være det – Han elsker;

Men jeg – Forraskelige Hierte! hvo kan vaage nok mod dine Overrumplinger? Da han kyste min Haand, hvilken Ild sneeg sig ind i mit Blod! hvor meget Blod steg der op i mit Ansigt! Men hvad var det? En ufrievillig Følelse, som kom, jeg veed ikke hvorfra, som fortryllede mine Sandser, jeg veed ikke hvorledes, men som jeg ikke biefalder, som jeg vil dempe. Jeg vil; thi jeg bør.

Siette Optrin.

Brontis, en Bondekone, Amalia.

[26] **Brontis.** (*kyssende Frøkens Haand.*)

Guds Fred, Frøken! Hvor lever Hun?

Amalia. (*omfavnende hende.*)

Siig: Du til mig, beste Brontis! kald mig Malleemor, som før, omfavn mig, som da jeg laae uskyldig diende ved dit Bryst! Jeg har vel før grædt ved denne Barm, men aldrig saa bittre Taarer.

Brontis.

O! Du er dog endnu det samme gode velsignede Barn, som Du altid har været, og aldrig storagtig mod ordinaire Folk, og saa var Forældre for Dig, GUD trøste deres Siel! Du har godt at slægte paa; Men hvorfor græder Du, Malleemor! Du faaer mig med til at græde. Hvor lever Du i al denne Forskrækkelse og al denne Røre?

Amalia.

Jeg lever som den, der sidder paa Hvælvet af en Baad, og seer, om der ingen kommer, som vil redde. Men først siig mig: Hvor gaaer det Dig i din Enkestand? Skal din Søn ikke gifte sig? Hvordan styrer han sin Faders Gaard? Jeg skylder ham meget; jeg berøvede ham den moderlige Melk, hvortil han var fød med større Ret end jeg.

Brontis.

O! GUD trøste mig arme bedrøvede Moders; Jeg har ingen Robbert meere!

Han var forleden ude paa Fiske; da han kom til lands, kom der Byefolk og ville kiøbe Fisk, de var halv rusende, og snakkede om alt som til var. Saa var der een, som sagde: Vær nu glad Robbert! du skal ikke være Hoverle-Bonde længer; Nu skal ikke Leverpolen ride paa Dig, som paa en Hest. Saa sagde han, stakkels Dreng: GUD give Leverpolen kom [27] igien, han var en velsignet Mand, han var som en Far mod os allesammen! Der var Forskiel paa ham og denne stygge Pettissen. Og dette forbandede Vaas I har fundet paa nu inde i Byen. Jeg var tilfreds det var Fanden i Vold. Saa sagde han, og saa tog det eene Ord det andet, og saa kom de til at slaaes, og saa slog de min skikkelige Robbert ihjel og kastet ham udi Søen. Ja, GUD see til dem, hvor mangen Moer de har bedrøvet. (*Hun græder.*)

Amalia.

Fordømte Fredsforstyrre! hvor mange Uskyldige have I ofret paa den indbildte Frihed's Alter! Brontis! Du skulle have qvalt mig sovende med dit Bryst, saa havde Du været mod din Villie en velgiørende Amme. Du har sparet mig, at jeg skulde opleve alle de Afskyeligheder, som Menneskeslægtens Afskum kan frembringe; Dog, ønsk mig Lykke, Brontis! I Dag skal jeg maaskee forlade Røverkulen; En Fremmed er kommen at afhente mig; Valentin skal følge med; alting skal gaae hemmelig. Du skal hielpe mig med at indpakke mine Smaasager, og for Resten gaae mig til Haande, og saa, Brontis! give mig din Velsignelse.

Brontis.

O! lad mig faae reise med! Jeg reiser som jeg staaer og gaaer; nu har jeg ingen Robbert, jeg har intet i Verden at hygge mig til, uden Dig, Malleemor! og Du bør ikke heller reise eene Fruentimmer med Mandfolk.

Amalia.

Værdige Brontis! Dette var det behageligste, som har mødt mig i lang Tid. Ja! Du skal være med, i dit Skiød vil jeg græde, i din Arm vil jeg sove. Du skal være min bedste Veninde. Du er ikke den første ædle Siel i Bondedragt. O! [28] denne Sædernes Forfinelse, denne indbildte Oplysning man sludrer mig om, hvad er den dog for et Blændeværk! Naar du har Religion, naar du har Hierte, aabent for ædle Følelser, hvad er det øvrige saa meere. Man vil maaskee ogsaa polere saa

længe paa Eders Stand, indtil man faaer den lige fordærvet med alle de øvrige. Kom, ædle Brontis! følg mig, raad mig, trøst mig, deel mit Brød, deel min Sorg, ledsag mig med dine oprigtige, dine eenfoldige, dine moderlige Bønner.

Syvende Optrin.

Lise. (De forrige.)

Lise.

Brontis! Jeg troer saamen Du gier Die endnu til din Patteglut? Hvad synes Du om, at din Mallemor er omdøbt, og har faaet et christeligt republicansk Navn, en Æres-Tittel, som vi stakkels Piger saa gierne ville indbilde Verden at vi fortiene: Hun skal heede Jomfrue, ikke Frøken, Amalia Lever, ikke Leverpol; thi dette pol er en styg adelig Grimace, som skurrer for høviske Ørne.

Amalia.

Jo, det er sandt Brontis! Raadet har befalet det; Hvad synes Du?

Brontis.

Mig synes: Raadet skulde lade sligt Fias være, og heller holde Styr paa gale Folk i Byen. Skam skulle den faae, som ville tage fra mig mit Fars-Navn. Der er Bønder, som ogsaa har Bienavn. Manden paa Møchlebust kalder sig Tormund Trogne; Trogne heed Far for ham, og Trogne Søn efter ham. Der skal staae i en gammel Krønike, at en af den Slægt skal have været saa troe mod en Konge, og vist nok er det, disse Folk paa [29] denne Gaard vil altid fortiene dette Navn; for Du skal aldrig høre, at de fare med Løgn eller Bedrag.

Lise.

Troe mod en Konge? Jo, det var ret en Fortieneste. Du skulle sige sligt paa Torvet, saa blev Du steenet.

Brontis.

Ja! ja! jeg hører nu, de vil ingen Konge have meere; Men Bonden synes, han har faaet en heel Buskab af smaae Konger, og dem fordrager han ikke, og aldrig

før pirrer de lidt med Bonden, førend han kommer og slaar Dommedags Slag.

Amalia. (*hvisker til Brontis, leverer hende Nøgler, og hun gaaer.*)

Føler Hun, Lise! hvor megen Sandhed der ligger i denne ukunstlede
Bondekones Ord?

Lise.

Ja saamen gjør jeg saa; Jeg er, jeg tilstaaer min Synd, en Smule lætsindig; men Folk i mit Fag maa vende Kaaben efter Veiret, og Verden er, som man den sig tager; Men naar jeg skal digte reent ud, er jeg færdig at lee mig ufør til denne Republik. Den skal føde, siger Carl Pettis; disse Mord, disse Oprør, disse evige Narrestræger ere kun, siger han, Fødsels-Veer; Men det gaaer over Tiden, Frue! Republikkens Regning er alt længe ude, og jeg seer hverken Jordemoder eller Accuscheur. Det eene med det andet kreperer, det troer nu jeg. Hver skraber til sin Kage, nu som før; Og disse 8 smaae Majestæter ere de løierligste Figurer af Verden; Naar jeg undtager denne Philalet, saa ville jeg paatage mig at narre de andre 7 op i Skiægget, for hver af dem har sin Orm. Ru Anføreren for Borgerskabet, han er heel og holden Orm, lang og smal og mørk, liig salig Don Qvixot paa sin Rosinante. Ride og kommandere kan han ikke, men tale, men præke, ja som en Cathechet, [30] der har været 30 Aar i et Børnehuus. Endog i Dag, han skulde sende 12 Mand med en Underofficier paa et Horehuus, for at stille et Slagsmaal, han forødede der saa megen Tapperhed og Conduite og Borgerdyd, at det halve var nok, da han nu ret var i Heeden og med Andagt, som en Helgen skulde slutte med disse Ord: Overalt, Venner! respecterer Nationens Majestæt! da kneb det om Hiertet, kan jeg troe, og han har nok trykt Sporene ind i Hestens Siide. Hesten, meere republikansk end hans Rytter, steiler og staaer bag ud, og Harleqvin Patriot falder netop i Rendesteenen. Carl Pettis, der vil undskylde alt hvad som er vel meent, siger: at han kastede sig ned for at kysse den store Moder, vort fælles Fødeland. Jeg, for min Deel, vilde heller kyst Carl Pettis, end velbemeldte store Moder; thi hun vasker ikke altid sin Flab. Men jeg staaer her og sluddrer, og glemmer, at jeg har en Commission for en Trængende til min Frøken, eller Jomfrue.

Amalia.

Nu, saa skynd Dig og siig hvad det er! jeg skal maaskee ikke længe kunde gjøre Godt paa disse Grændser; skynd Dig, om det ellers er Trang, jeg kan afhielpe.

Lise.

Det er at afstaae til Deres Næste, hvad De gierne gad været af med.

Amalia.

Saa er det jo ikke at gjøre godt?

Lise.

Jo Kierligheds Gierning i bogstavelig Forstand. Carl Pettis kan godt lide mig, men han skal tage Dem, det er besluttet. Lad os hielpe hverandre til at forekomme denne Beslutning.

Amalia.

Dertil har jeg et Anlæg, som du mindst gietter.

[31] Lise.

Og der møder en Hindring, som De umuelig kan giette. De er i dette Øieblik decreteret. Hvad vi skal gjøre og lade decreteres, hvad vi skal troe og tænke, hvad vi skal kaldes og være, og nu endelig decreteres i Dag hvad vi skulle ville, hvem vi skal elske. Octoviratet er Republikkens Siele-Verkstæd, vi andre ere kun Lemmer paa Legemet. Philalet er Fornuften, Pettis Villien, Bombast var Talen, de andre 5 ere Sandserne. Nu er De, min Frøken, decreteret til Ægteskab strax i Dag eller i Morgen. Jeg faaer Copie af alt saadant hos den gamle forsnusede Skriverkarl Olfux, den Abekat skriver det altid med grønt Blæk, for han siger: Grønt er for Kjerlighed; han er forliebt i mig, arme Diævel, og lader sig nøie med et Kys. Der kan De selv læse deres Dom.

Amalia læser:

«Da her findes i vor Stat adskillige adelige ugifte Qvinder, have disse strax at bestemme dem til Ægteskab. De som ikke allereede for nogen vis Person

bestemme sig selv, skulle i Morgen fremstilles paa Raads-Sahlen med et lige Antal giftedygtige unge Karle, da enhver skal faae sin efter Lodkastning, paa det al Rest af Adel saaledes maatte udryddes, og Plan lægges til Folke-Formeerelsen, som er Statens Styrke.» Levende GUD! hvilket Decret, hvad er Despotisme, naar dette ikke er det?

Lise.

Ja det er næsten paa eengang at voldtage alle adelige Frøkener; Men i hvorum alting er: Hvo som faaer en Mand, faaer en god Ting. Og noget deslige skulde dog hvert Qvindemenneske have.

Amalia (*afsides*)

(O! gid jeg var alt borte) Hør, Lise! her passerer dog intet i Dag.

[32] **Lise.**

Jo vist, man vil forsikre sig Deres Person, dersom De ikke i Dag erklærer Dem for en Brudgom. Man er bange for Flugt eller Selvmord. For De veed jo, det er længe siden decreteret, at Selvmord er Synd, ikke mod GUD, men mod Staten.

Amalia.

O, Himmel! hvad gjør jeg, hvor skiuler jeg mig?

Lise.

Jeg vedste ikke med Sikkerhed at forvare denne lille Æske, om De kunde krybe devi. I saa Fald ere vore Politie-Støvere værre end den spanske Inquisition. De kunde vel erklære, at De var udygtig til Ægteskab, men man ville ikke troe Dem, og saa ville den geskiæftige Publicitæt strax komme, den taaler ikke at et Menneske har sig nogen Ting forbeholden.

Amalia.

Lise! kiere Lise! staae mig bie, hvad du kan, i det mindste røb ikke min Plan, om Du opdager den. Denne lille Guldbørs skal blive Din Belønning. Gaae hen, opsøg mig Valentin, han maa komme strax, siig ham, jeg maa tale med ham i Eenrum.

Lise (*i det hun gaaer*)

Aha! jeg lugter Luntten.

Amalia (*allene*)

Mon den Fiante skulle begribe mig. Dog – hvad er det jeg vil gjøre? – Men kan jeg vel gjøre andet end dette. Min Byrd! min Fader! om han lever – Min Tantes Forhaanelser – Men see der –

Ottende Optrin.

Mentor, Amalia.

Mentor.

Min Jomfrue! De kiender Decretet. Her er den som vil frelse Dem fra at hæftes i Dag, fra at faldbydes i Morgen. Jeg tilbyder Dem denne ^[33] Person, mig selv til en ligesaa kierlig som værdig Ægtemand.

Amalia *afsides.*

(Jeg faaer et Indfald) Hr. Mentor! jeg erkiender Deres Fortienester og skønner paa Deres belejlige Tilbud. Men Hiertets Valg bestemmes ikke i et Øieblik. Jeg bør ikke svare Nei; thi en grov Karl kunde blive min Lod; jeg kan ikke svare ja, thi jeg elsker ikke, i det mindste endnu ikke. Men vil De vove noget paa denne Sag, afvend, om De kan, i det mindste i Dag, at jeg ikke bliver nød at erklære mig eller arresteret. Opvæk en Cabale derimod, og lykkes det Dem, biedrager denne Tieneste meget til at bestemme mit Hiertes Valg. (*Hun gaaer.*)

Mentor (*allene*).

Mit Hierte brænder, og den Skønne er ikke brandfrie. Cabalen er min Siels Vellyst; thi det er at narre Tosser. Jeg maa vinde min guddommelige Donna, om og Republikken skulle tabe sin Frihed. (*Han gaaer.*)

Ende paa Anden Handling.

Tredie Handling.

Skuepladsen er et andet Værelse, hvor et Skriverbord.

Første Optrin.

Dorant, Lise.

Dorant.

Saa dette Kammer tilhører Hr. Pettis medens han er Octovir? Og der indenfor er Raads-Sahlen?

[34] Lise.

Ja vil de kun høre, hvilken helvedes Allarm der inde. De skulle tænke, det var en Svenne-Kroe, og deres frie Mandag. Lægg Øret til Væggen, saa skal Deres Siel ret inddrikke Respect for Republikkens Majestæt. (*De lytte begge.*) Hei da – hu – det gaaer lystig – Nu rider Fanden dem allesammen – Nu er Holland i Nød. Hvad synes Dem, som Fremmed, om denne Harmonie af brølende, brægende, skraalende, pibende, bandende Stemmer? Tal kun frit, jeg er ikke saa stræng i min Sect, som jeg lod til; Hvad synes Dem?

Dorant.

Gandske fortræffelig, jeg forsikrer. Her er vel nogen stærk Giering, men saa vil det til, inden man kan skabes. Lidt Tummult endnu, men det er ingen Under; Rom er ikke bygd paa een Dag.

Lise.

Men dette Frøken-Decret?

Dorant.

Er fortræffeligt, det er at blande Blodet, det er at oprykke Klinten med Rod;

thi gik disse Mademoiseller saa hen og ærgede sig over deres forlorne Adelskab og beholdne Jomfruedom, de ville stifte Ulykker; og hvad skulde man ellers gjøre af dem paa en Øe, hvor der er intet adeligt af Mandkøn, intet Vestæ Tempel, og intet Nonne-Kloster?

Lise.

Fanden fare efter dette Decret, det sætter maaskee et halv 100de raske Karle i fast Nummer, som ellers skulde været vacante til Trøst og Haab for mig og mine Lige, og saa havde man faaet det reene skiære ubeblandede republicanske Blod. Nu er ogsaa meget vakkert ungt Mandskab bortsmeltet, at man faaer nok udskibe en lille Ladning Overflødheds Product af ugifte Piger, Gud veed hvor hen. Veed De nogensteds paa det faste Land, hvor saadan Kram var afsættelig?

[35] Dorant.

Nei! men man kunde faae et Decret, at een Mand kunde have to eller fleere Koner.

Lise.

Nei! det kunde jeg for min Død ikke lide. Jeg er vel en forstyrret Tøs, men Concubine gad jeg ikke være. Min Mand gad jeg nok have alleene, desuden er det jo ikke tilladt i det nye Testamente.

Dorant.

Gud velsigne Dem, min Pige! Denne Republik er meget nyere end det nye Testamente, og i Henseende til Love, gielder altid den nyeste.

Lise.

Nei, mange Tak, saa gandske ugudelig faaer Han mig nu heller ikke til at være, om det og 100de Gange blev decreteret.

Andet Optrin.

Valentin. De forrige.

Valentin.

Lise! Fruen har kaldet Dig meer end een Gang.

Lise. *I det hun gaaer, hvisker til Valentin. Han svarer hende hviskende.*

Valentin.

Fortryd ikke, Hr. Dorant! om Frøken Amalia kommer her, vil De ikke da træde lidt over til vores, hun vil tale med mig i Eenrum.

Dorant.

Gandske gierne; Men hvor vidt er De kommen?

Valentin.

Hvervet mine Folk, de venter mit Vink, og jeg venter Deres. Maatte kun ikke denne Frøken-Arrestering forekomme vor Bortførelses-Plan. Gid De var færdig med Deres Dispositioner.

Dorant.

Jeg brænder selv af Længsel. Jeg skal og have mine Ordres. Jeg gjør nogle Tilberedelser, som jeg ikke veed, om jeg kommer til at bruge. Det gielder nu, for Exempel, nok mig derinde. Jeg vil paatage mig Opsyn over Fæstnings-Værkene, og [36] har begieret, at Nøglene til Portene maatte ogsaa betroes mig; hvorvidt man nu bider paa den Krog eller ikke, faaer staae sin Prøve; Men er ellers noget Nyt i Republikken?

Valentin.

Kun et nyt Decret, saa klogt som de øvrige. Pøbelen trænger allevegne igiennem med sit, og denne nye Frihed etablerer mange moersomme Principis. De veed den sidste Tummult. Horeverten paastaaer, at han er Herre i sit Huus, at om hans Giester finde for godt at slaaes, kommer det ingen ved, uden ham; Thi decreteres: At ingen efterdags maa hindres i den Frihed, efter Behag, at slaaes inden fire Vægge, at Øvrighed, Politie eller Borgervagt dermed ikke maa befatte sig, med mindre een af Parterne klager. Vinkelskriveren, som er Pøbelens Talsmand, lagde dette Axioma til Grund: At stifte Fred, er et *Beneficium*, og

Beneficium nemini obtiuditor.

Tredie Optrin.

Amalia. De forrige.

Dorant

Jeg gaaer naar De kommer; men De er dog, naadige Frøken! min heele Interesse paa denne Øe. (*Han gaaer.*)

Amalia.

Beste Valentin! gode Raad ere dyre. Jeg har gjort et Fejltrin. Ved en fiin Vending vilde jeg skaffe mig en Interims Ven, og fik en evig Fiende. Mentor begiærer mig til Ægte, jeg beslutter at svare hverken Nei eller Ja; Jeg kiender hans umaneerligeⁿ⁶ Duelighed til Kabalen; Opvæk en, sagde jeg, mod denne Arrest alleene i Dag, saa voxer min Velvillighed mod Dem, til i Morgen! Strax foer han afsted; men ak! han kom tilbage og [37] paaatrængte Svar, og med sine ækle Udladelser bragte mig til den Yderlighed, at jeg maatte herud, med det reene Afslag. Han var vis paa, sagde han, at komme i Bombastes Sted, og som den eeneste lærde Mand, ville det være ham læt at ride de andre til Vands, og saa vilde han blive for denne Øe, hvad Cromwel var for Britternes. Jeg kunde da saaledes gjøre med ham et Partie, min Stand værdigt, og meere deslige; Jeg afviiste ham maaskee i for tydelige Udtrykke. Nu funkledede i hans Øine den sorte Hævngierrigheds Ild; Han fløi afsted, og ventelig fremhaster han nu den Arrest, han ellers skulde forhalet. Hvad gjør jeg nu? hvor skiuler jeg mig? Hør! Valentin! De tænker ædelt, De er beskeeden, jeg vil vove et Skridt; De misbruger det ikke. De vil jo følge mig herfra?

Valentin.

Jeg maa følge Dem saa langt jeg kan. Der er en Despot i dette Hierte, som dikterer dette Decret. Med al Uliighed mellem vor Stand og Vilkaar, er min Skiæbne evig bunden til Deres.

Amalia.

Nu vel! Contracter, som oprettes under Tvang, gielder jo ikke meere, naar enhver er sig selv raadig?

Valentin.

Nei! det falder af sig selv.

Amalia.

De er jo og for ædelmodig, for at ville nogensinde misbruge den Tillid, med hvilken jeg betroer mig til Dem?

Valentin.

Det var kun hvad jeg skylder enhver anden ligegyldig Person; Men mod Dem bliver det ikke Ædelmodighed hos mig, kun en blind Lydighed, som mit Hierte ikke kan imodstaae, om det vilde.

Amalia.

Velan da! skriv en saadan Contract mellem Dem og mig, som jeg kan fremviise, hvorved ^[38]jeg i Dag undgaaer Arrest; men en Contract, som udenfor Republikkens Tvang har ingen Kraft. Her er Pen, Blæk og Papiir. *(Valentin skriver, Amalia seer ham fælde Taarer paa Papiiret, hun bliver rørt og skiuler sit Ansigt med Tørklædet. Da Valentin har skrevet, reiser han sig, sigende:*

Valentin.

Aldrig skrev jeg Løgn før, og aldrig før ønskede jeg, at Løgn var Sandhed. Tilgiv, at dette Ord faldt af min Mund, at jeg tillod mit Hierte den Vellyst, at aabne hvad det saa længe qualte! Frygt ikke! ingen skal decretere ud af denne Barm den Ære jeg bær for Deres Byrd, den Nidkierhed, med hvilken jeg adlyder Deres Villie. Jeg elsker, jeg skal evig elske Dem. Den Lue, som brænder her, slukkes ikke; men dæmpe den skal jeg. Jeg skal aldrig glemme mig selv. Min Mund var dog ikke nu nær saa dristig, som min Haand her har været. Undskyld Udtrykkene i denne Contract; de ere langt fra ikke saa respectueuse, som mit Hierte vilde dicteret dem. Men den maa være in forma saadan, som den er befalet. *(Han læser skiælvende.)* «Undertegnende erklære hermed, at vi fra dette Øieblik erkiende mellem os en uopløselig Ægteforening, og begiære denne vor Erklæring til Vitterlighed indført i Notarii Protocol.

Valentin Vigdahl.»

Amalia.

Velan! jeg skriver under; men jeg kræver Himlen til Vidne, at jeg udenfor Republikkens Tvang erklærer mig uafhængig af denne proforma Forbindelse.

Valentin.

Jeg kræver det samme Vidne, at dette skal være som uskrevet, endskiønt jeg gør denne Eed, stridende baade imod Haand og Hierte.

[39] Amalia.

Eet endnu: Kan jeg undgaae at fremsviise dette, er det mit Ønske og Forsæt, og hvad De kan biedrage til mit Ønskes Opfyldelse, tør jeg haabe det?

Valentin.

De tør være vis paa, at ethvert af Deres Ønsker jeg kan opfylde, er en Lov for mine Handlinger, hvor tung denne Lov endog maatte være for et ømt Hierte; Men dersom –

Amalia.

Hvad, dersom? –

Valentin.

O Nei! det maa uden Tvivl lykkes.

Amalia.

Hvad lykkes? Tal, jeg besvær Dem.

Valentin.

Jeg meener – – men jeg undseer mig.

Amalia.

For Himlens Skyld tal, tal frit.

Valentin.

Dersom det ikke lykkes at komme bort, hvad vover De da? At kastes i en uværdig Tieners Arme?

Amalia.

Jeg har tænkt over den Sag. Jeg har giort, jeg vil gjøre alt mueligt for min Stammes Ære. Under man mig endog her Raadighed over mig selv, river jeg denne Billet i tu, og lever min Livs Tiid i eenlig Stand; Men naar jeg er tvungen, saa er De, Valentin! den eeneste ugifte Mandsperson, med hvilken jeg kunde overtale mig til at leve; ja meere: jeg skylder sande Fortienester denne Bekiendelse. Deres Byrd, lige med min, saa valgte mit Hierte Dem maaskee blandt alle ugifte Adelsmænd.

Fierde Optrin.

Carl Pettis, de forrige.

Carl.

Endnu engang Jomfrue Lever! Deres Figur staaer mig an. Deres Siel er nok heller ikke saa slem. Naar Deres smaa adelige Fordomme ^[40] faae uddampet i første Barselsæng, vil De blive en Kone, som gjør mig lykkelig. Endnu engang, jeg er til Deres Tieneste. En Strandkadet kan maaskee ellers blive det ved Lodkastning.

Amalia.

Deres Galanterie, Coussin! er ikke delicat, men jeg tiltroer Dem for megen indvortes Værd, til at burde belemres med en ligegyldig Kone. De er elskværdig og bør blive elsket, det blev De ikke af mig. Ægteskab kan decreteres, men Kierlighed ikke, og for at svare Dem i Deres eget udførlige Sprog: hverken een eller fleere Barselsænge forslaae til at udrydde mine adelige Fordomme. Disse ville bestandig incommodere en Mand, som var af modsatte Sentiments, da De ellers ikke skulle falde noget andet Menneske besværlige. Altsaa, min Herre! jeg takker for Deres ærede Tilbud, men afslaaer Det, fordie jeg ikke vil gjøre Dem ulykkelig. Jeg overlader heller min Skiæbne til en blind Hazard.

Carl.

I! nu vel min Pige! jeg er just ikke heller forliebt, og gad allermindest tvinge mig en Kone til. Det gjør mig dog ondt for min Cousine, om hun fra sin Adels høie Spidse skulle synke alt for dybt. Kom nu og følg mig hiem, og beed en god Bøn om en god Mand. Inden en Time komme Betientere at avhente Dem til en stor vakker Sahl, hvor De, med fleere adelige Møer, kunne vente af Morgendagen, hvad mange Aar maaskee ikke skulle forskaffet Dem. Republikken, Cousine! er alle Daarers Formynder.

Valentin.

Kan De ikke forsikre Dem Deres Cousines Person, uden at føre hende i Dag til dette Marked?

[41] Carl.

Det var maaskee mueligt med hende, men derfor ikke med alle. Raadets Decret bør være helligt. Ingen Persons Anseelse. Just fordie hun er i en Raadsherres Huns, bør allermindest for hendes Skyld skee Undtagelse fra Regelen, Formildelse i Lovene. Disse Undtagelser, disse Formildelser høre just til Monarchiets skønne Rariteter.

Valentin.

Og til Republikkens, at ikke kunde moderere nogen Lov, naar det gjelder Folk af Ære, men at kuldkaste aldeles en Lov, og skabe en anden, naar man støder an paa en Horevert, og fleere Canailler med ham tilbagedrive Borgervagten; soutinerer man ikke anderledes Republikkens Majestæt, saa bliver denne Majestæt det foragteligste Phantom, som endnu nogensinde har spøget paa Jordkloden.

Carl.

Du har Ret, Valentin! men viid: Republikken kan ikke endnu alt hvad den vil, men den bør ville alt hvad den kan. Og her kan den. Altsaa, Coussine! kom, følg med. Bliv Du her, Valentin, om min Fader behøver Dig. *(De gaae, Amalia seer ømt og bedrøvet tilbage til Valentin.)*

Valentin. (*allene*)

O! hvilket Par Øine. Brænd–Speile som kunde smelte Metaller! Ja, hun elsker mig. Men jeg! hvad gjør jeg? befordre hendes Flugt – bereede min Undergang – forhindre hendes Flugt – omfavne min Eiendom! O, Elskov! hvor du gjør Mennesket svagt, vaklende. Dog – bruge List – bryde Løfte – handle mod Troeskabs Love. Og her – hvilket Stæd at boe paa – hvilken huuslig Lyksalighed? hvilken borgerlig Sikkerhed kan ventes her, midt i et Svælg, som drager alting ned til Undergang med uimodstaaelig Kraft.

[42] Femte Optrin.

Dorant, som kommer leende fra Raadhuus Salen, **Valentin**.

Dorant.

Ha! ha! ha! Jeg kommer fra den Kant De mindst venter mig. Jeg er et Stykke af en Commandant, her er Nøgler til Portene, til Tøihuuset, og Frihed at vælge til Adjutant hvem jeg finder beqvem. De skal være det, det forstaaer sig, og saa skal vi ikke behøve Deres bevæbnede Tyve for at bortføre vor Helena. Den Philalet var den værste Diævel. Den eeneste agtende Mand blandt dem alle, mellem os sagt. Men jeg forstod at blande mit Kort. Jeg gjorde først megen Vind, talede om Approcher, Redouter, Raveliner, Catapulter, Løbegrave, og alle baade passende og ikke passende Kunstord. Strax skreeg de af fuld Hals, at jeg var Manden. Men da Philalet gjorde en meget rigtig Anmærkning mod mig, som fremmed, og især mod Fremmede som prale, var jeg listig nok til at svare: Høviise Senatorer! Denne Republikkens Fabius har vist nok Ret. Jeg ønskede ogsaa selv en 8 Dages Tid, for først at afleegge Prøver paa min Capacite; troer mig ikke paa mine Ord, I Republikker er det kun Gierninger som skulle tale; – Men aldrig før fik jeg sagt disse Ord, førend det var som Ild til Krud. Nu kunde man ikke bide et Øieblik: Strax Nøgler frem, strax mit Navn til Protocols, strax Eeden aflagt. Jeg soer da paa at jeg skulde gjøre alt hvad som stod i min Magt til Fæstnings Værkernes Istandsættelse. Nu staaer der virkelig slet ingen Ting i min Magt, thi jeg forstaaer mig ikke meere paa Fæstnings Værk, end paa **[43]** at væve brabantiske Kniplinger. Desuden mærkede jeg, man clauseleerte ikke Eeden med

Religion, men med Æren. Og med Æren har det god Vei. Det er min Ære at være den troe som udsendte mig, og at narre disse 7 Viise, og den 8de med, saa godt som jeg kan.

Valentin.

Ja! hvortil nu da disse Nøgle? og hvortil denne Adjutant? hvad skal vi begynde paa?

Dorant.

Jeg kan intet reelt begynde, uden Ordre fra min Herre; men den maa snart være her. Imidlertid vil jeg gjøre mig lidt bekendt med Voldene, og med Portene fornemmelig, og, for et Syns Skyld, hitte op en eller anden Forandring.

Siette Optrin.

Leonard, svedende og pustende, de forrige.

Leonard.

Dette forbandede Beest! Denne Skole-Fux, nu faaer man intet drevet igiennem; Kan ikke Penge hielpe?

Dorant.

Hvad er der, Hr. Pettis? Dette Beest – er det tilladt at spørge.

Leonard.

O! det er denne indbildske Mentor, som, ved købte Stemmer er indvoteret i Octoviratet, denne Glosebog, som vil styre Staten efter Grammatica. Texten til hans Indtrædelses Tale var fuldkommen Frihed og Eiendoms Ret for alle Herregaards Bønder. Nær, som paa et Haar, havde han bragt det til Decret, dersom jeg ikke ved et mægtigt Argument havde givet Sagen en Vending.

Dorant.

Og dette Argument, om jeg maa spørge.

Leonard.

Er alle menneskelige Tings Hovedargument – Penge. Republikken behøver 50000 Pd. [44] Strl. Disse voxer nu ikke i hver Mand's Have. Jeg skaffer disse Penge, sagde jeg, dersom Republikken vil sælge mig Baroniet Leverpol med sine adelige Herligheder for 25000 Pdstrl., saa skal jeg pantsætte mit eget Strøegods, og faae laant den anden Halvedeel mod Republikkens Caution. Men faaer Bønderne Frihed og Eiendom, saa er jeg en fattig Mand, og saa vil ingen give en Skilling for Baroniet, saa kan I flaae Bønderne og sælge Skindet, og see om det beløber til 50000 Pd. Strl. Nu var der da Ende paa denne Storm; saa kom Mentor med sine høilærde Indfald om et Academie paa Øen, om Pakketbaade, om republicanske Ordens-Tegn, og GUD veed, hvad det var altsammen; Kort: det var, som om han alleene havde slugt al Forstand, og vi andre vare Tøsser.

Dorant.

Man maa holde de Lærde en Smule Forfængelighed tilgode; deres Indfald tiener dog ofte til at give de menneskelige Sager en Smule Politur.

Leonard.

Ei! hvad Politur? Man spør i Republikken om det Gavnlige, det Nyttige, det Solide; Med et Ord: Om Penge. Polere mig hid, og polere mig did, naar man ikke har Penge. Og hvad jeg nu vil sige, Hr. Dorant! i Henseende til Voldene – da ingen Stats, ingen Zirater – Forstaaer Du mig? – kun det, som kan forsvare Byen, alt med mueligste Besparelse; Jo mindre Penge det koster Byen, jo bedre; Og, hvad jeg vil sige, hør nu: Siden De dog har mig at takke for Deres nye Station, saa kan De gjøre mig en Tieneste! Det bliver mellem os: Der staaer et stort tomt Huus oppe ved Volden ved Vesterport, deri har jeg 500 Pd. Strl. første Prioritet, men Eierne er Fanden i Vold, [45] og Huuse, forstaaer De mig? ere i slet Priis. Nu kan De jo hitte paa, at just der bør anlægges et Fort, at Huusets Muure kan nyttes dertil, at Republikken, koste hvad koste vil, maa kiøbe det af Eiermanden. Lad os forstaae hverandre! Eenighed bør herske i Republikken.

Dorant.

I! det forstaaer sig, med Fornøielse. Det skal være min mindste Kunst. Den eene Haand vasker den anden. Men denne Valentin kommer jeg at berøve Dem;

Han skal være min Adjudant.

Leonard.

Der gjør De mig en Fandens Stræg; Den Karl kan jeg ikke undvære.

Dorant.

Men jeg endnu mindre.

Leonard.

Hør! bie! Veed De hvad? De skal faae min Gaardskarl, det er en stærk bredskuldret Prygl; Ja kiere! tag den.

Dorant.

Det kan jeg umuelig; Det maa være et Menneske af Indsigter; Jeg kan ellers ikke forsvare det for Republikken.

Leonard.

Nu, hør! Veed De hvad? De kan beholde ham; Men eet maa De love mig: Naar der er Opløb, som her gierne er hver Dag, maa De strax tillade ham at søge til mit Huus, og især, Valentin! til min Penge-Kielder, forstaaer Du mig; Du er troe og veed Beskeed.

Dorant.

O ja! det bliver mellem os; jeg tiener gierne en Velynder, for taknemmelig er jeg, om jeg selv skal sige det.

Leonard.

Ja, Valentin! om Du end stod ved Volden.

Dorant.

Om han commanderede et Batterie, og Fienden ville løbe Storm, saa skulle han tage sit Mandskab og begive sig til Hr. Pettis Huus; thi ^[46] hvad er et Batterie mod en brav riig Borgers Huus; Man kan kiøbe mange Batterier for de Rigdomme, som bevares i Hr. Pettis Huus; ikke sandt? Og hør, Hr. Adjudant! jeg skal give Dem en skriftlig Ordre dertil, med Dag og Time og Minut in blanco,

som De selv kan udfylde, at De dermed kan legitimere Deres Conduite for Octoviratet; jeg, for min Deel, skal nok vide at drage mit Hoved ud af Strikken; thi naar en Mand viiser sig, min Ven! som Hr. Pettis, saa maa jeg tiene ham, hvad det og skal koste.

Leonard. (*kysser ham og græder.*)

O! hvad De er en velsignet Mand. Herre Gud! Republikken skulle ikke have saadanne Betiente allevegne, saa var det en Lyst at styre den. Men hør, Valentin! fra dette Øyeblik er Du i Republikkens, ikke i min Sold; Forstaaer Du mig? men jeg skal mage det saa, at Du faaer 5 Pd. Strl. meere aarlig end Du havde hos mig, og naar Du saa har en Time leedig, kan Du vel udrette eet og andet smaat i mit Huus, og skrive lidt iblandt; Forstaaer Du mig?

Valentin.

O! ja vist, med Fornøielse.

Leonard.

Men jeg betaler Dig intet derfor a parte; Forstaaer Du?

Valentin.

O! det var ogsaa ubilligt.

Leonard.

Men bør ikke en saadan Adjutant have Uniform med Ingenieurer?

Dorant.

Det skulde ikke klæde ilde.

Leonard.

Vær saa god, leveer ham Tøihuus-Nøglene, der ligger, som Du veed, en Lieutenants-Uniform. Du burde ellers beholde dit Livre for din troe Tieneste; men nu lader Du den ligge til din ^[47] Eftermand, da jeg skaffer Dig en Meget smukkere Dragt. (*Han gaaer.*)

Dorant.

(afsides.) Det kalder jeg at spare for Republikken.

Leonard.

Men siden vi nu er under fire Øine: Denne Flaade De talte om, skulle den være befrygtelig for vor Øe?

Dorant.

O! ikke; De kan vel vente Undsætning fra Deres stridende Brødre paa det faste Land?

Leonard.

Nei! det er just Ulykken; thi for det første have de nok endnu selv en Smule ugiort; Desuden ville de ikke erkiende os uafhængige af dem. De har vel læst vores Manifest, hvor vi erklærede at ville være for os selv. Min Søn var nu saa forpikket derpaa, og han har conciperet det. Vi boe paa en Øe, siger han, og kan ligesaavel forsvare os mod den heele Christenhed, som Malta mod Tyrken. Han har Courage, den Knægt; men kommer der en Flaade, saa er det dog hvad det er.

Dorant.

Ja, man faaer dog vel søge et Par mægtige Potentaters Garantie; saa har alle smaae republikanske Stater.

Leonard.

Ja! men jeg er bange, de ere os mod allesammen. De har læst vort Manifest mod Dispoter; Vi skiældte dem Huuden fuld, det er sandt, og bad deres Undersaattere giøre ligesom vi. Den Gang syntes jeg rigtig, det var kiækt skrevet; Mentor var Concipist; Men nu er jeg ikke meere saa heed om Hovedet. Den diævels Philalet synes mig nu have Ret; Jeg husker hvert et Ord: Kan vi ikke, sagde han, indrette vore Sager paa det beste, uden at udstøde Forhaanelser mod dem, som have og elske en anden Indretning? Om jeg finder for godt at reformere ^[48] min Oeconomie, Naboe Pettis! skal jeg derfor skiælde paa Dem, kives med Dem, skabe mig en Fiende i Dem, fordie De har det anderledes? Washington spillede en større og skønnere Rulle i den americanske Revolution

end nogen enkelt Person af vore, hverken paa Øe eller fast Land; men aldrig sagde han Sottisser til Fyrsterne i Europa. Han ansaae sig ikke, som en Frihedens Apostel, der skulde omvende alle Monarchiers Folk til den sande Troe, og gaae paa Proselyt-Jagt over al Verden. Ja, det sagde Philalet, men han blev overstemmet, og jeg er bange, han havde Ret. Overalt, kom denne Flaade, saa var jeg tilfreds, jeg havde mine Midler i den hollandske Bank; saa forlod jeg Bye og Øe, og kom der aldrig meere.

Dorant.

O! vi skulle nok forsvare os; Her er jo et kiækt Folk. Republicaneren har Mod som en Løve, naar han slaaes for Frihed.

Syvende Optrin.

Frue Pettis, de forrige.

Fruen.

Her seer De, Hr. Octovir! ikke saa meget Deres Frue, som den første Dame paa den heele Øe, mit Kiøns Ambassadrice, med Fuldmagt fra en Herskares Mangfoldighed, med alvorlig Paastand, grundet paa Liighed og Billighed, kort: paa Principis som Staten har adopteret. Men Præliminairement maa jeg spørge: Ere ikke Fruentimmer Mennesker?

Leonard.

Jo! det veed den søde Himmel!

Fruen.

Ere ikke alle Mennesker lige?

Leonard.

Ja! det har man nu engang for alle antaget – i hvorvel–

[49] Fruen.

I hvor vel eller hvor ilde, naar man har antaget det, saa er det antaget, og saa

sømmer det et frit og kiekt Folk at blive sine Grundsætninger troe. Altsaa paastaaer jeg i Nationens Qvinders Navn, at alle Døttre efterdags skulle arve lige med Sønner, og have alle de samme personlige Rettigheder.

Leonard.

Beste Kone! Det gaaer ikke an; thi for det første ere Fruentimrene svagere.

Fruen.

Hvilket skulle beviises. Kan han beviise det, lille Mand? hvad kan han, som jeg ikke kan? hvad tør han, som jeg ikke vil? I Mænd sukke under Despoter, vi Qvinder herske over dem. En vis Fridrich af Preusen, en vis Carl i Sverrig viiste os Foragt. Men for Resten – dog et Ord saa godt som 100ode, hvad giver han mig for Catrina? Mon hun forstaaer at lære Mænd Lydighed? Overalt: Pluraliteten er paa min Side. Min Hr. Octovir! Egalitet med Mænd, eller Krig med os.

Leonard (*paa Knæe*)

Min søde Kone! min Hiertens Engel! betænk min gamle Moer lever, og hvad tabe vi om vor lumpne Svoger, som har min eeneste Søster, skal gaae i liige Arv med os?

Fruen.

Ei, hvad! nedrige Egennytte, lave Sieles Afgud! Dens Alter være evig nedbrudt. Jeg skal have min Krig frem, ufødde Slægter skulle dyrke mig som en Gudinde, og sætte mig ved Siden af Juno, Pallas, Venus.

Leonard.

Men Hvor skal man da sætte mig?

Fruen.

Mellem Hanrederen Vulcanus og Philosophen Socrates.

Leonard.

Nei; derved leed din Ære, min bedste Kone! man skulde da troe at jeg har haft en Blanding af Cogvetten Venus og Serpente Xantippe.

[50] Fruen.

Saa mange Spisser han vil; men min Paastand decreteret.

Ottende Optrin.

Carl, de forrige.

Carl.

Jeg veed min Moders Paastand, den bør gaae frem, men min ogsaa. Hvo som deeler liige Herlighed, skal deele liige Byrde. Qvinder bør herefter øves i Strid, bære Vaaben, arbeide paa Voldene. Saa bliver først Tapperhed heele Nationens Dyd. Vi behøve det nu, vort Mandskab er tynt, men det voxer strax til meer end det dobbelte. Giv kun Piger en anden Opdragelse, og man skal finde dem beqvemme til alt, og da skulle disse Amazoner føde os kiekke Sønner.

Dorant.

I Sandhed! den unge Mand har Ret, allene, hvo skal kaage vor Mad, flye vort Tøi, forestaae vort Huus.

Carl.

Det skal deels Mænd og Qvinder af slet Helbred, deels de qvindagtige Mandfolk, alle Kujoner skulle være Kiøkkenskrivere.

Niende Optrin.

Philalet kommer ud af Sahlen, de forrige.

Philalet.

Nu faaer man see hvorledes vi have maneoureret mod fremmede Magter. En Strand-Rider indberetter, at en Esqvadre nærmer sig øen, den bestaaer af 2 Orlogs Skibe, 3 Fregatter og nogle mindre Fartøier. Raske Carl, meddeel vort Mandskab Deres Aand. Dorant! strax til Volds, en vigtig Post nu, især for en Fremmed. Hr. Collega! jeg har sagt min Meening, og toer mine Hænder, hvordan det falder ud.

[51] Leonard.

Ah! mit deilige Huus! Ah! mon De kaster Bommer ind?

Carl.

Jeg skal seyre eller døe?

Fruen.

Jeg dør i Spidsen af mine Amazoner, paa Ærens Sæng.

Dorant.

Jeg vil leve og indlægge mig Ære.

(Alle tre gaae.)

Leonard.

Nei, jeg maa hiem til mit Huus.

Philalet.

Paa ingen Maade. I Octoviratet maa vi være, for at give fornødne Ordres til alt. Republikken er vort Huus. *(Han slæber Leonard med som nødig følger, men siger afsides, i det han gaaer)*

Leonard.

Gid Fanden havde den heele Republik.

Ende paa Tredie Handling.

Fierde Handling.

Skuepladsen er, som i første og anden Handling.

Første Optrin.

Amalia, Brontis.

Amalia.

Her gaaer jeg, som mellem Liv og Død; alting aander Skræk. Bombastes Bønder strømme ind fra Landet, og paatrænge Friheds Decret. Byens Fruentimmer ere blevne rasende, og min Tante er Furie god nok til at anføre dem. En Flaade paa Reeden, som maaskee truer Byen med Beleiring – og ingen Valentin og ingen Dorant; Hvor ere de? hvad vove de? Iil, Brontis! opsøg mig Valentin! iil – dog nei, bie, forlad mig ikke, jeg er ellers forladt af Himmel og Jord.

[52] **Brontis.**

Nei vist ikke, kiereste Barn! Jeg er saa læt om Hierte, jeg. Jeg er ingen Spaaekielling; det bæres mig dog rigtig for, at der er noget godt med denne Flaade. Denne Flaade og Dorant og Din Bortførelse, disse tre Ting tvinder jeg sammen som en Traad; Du skal sande og see, de høre sammen; Bønder er ikke Giæs, fordie de ere graae; Vær nu Du vakkert her, saa vil jeg hen og finde Valentin.

Amalia.

Nu, saa gaae da, gode kiere Brontis! gaae, og Fred følge Dig; men hast tilbage! (*Hun gaaer.*) – Denne Flaade – og Dorant? Ja det er rimeligt; Men en Flaade – for min Skyld, det er urimeligt; det er umueligt; Men jeg kunde være en Biesag, den kan have, den maa have vigtigere Hensigter. (*Hun tager op den skrevne Contract*) Ah! der har hans Taarer giennemtrukket Papiiret. Ædle Menneske! kunde nogen af høieste Byrd handle ædlere end Du! Fordømte Capricer.

Andet Optrin.

Frue **Pettis** med Hat og Cokard, samt Kaarde hængende i en Bandeleers Rem, 2de Betientere, **Amalia.**

Fruen.

Nu, lille Niece! jeg beklager din Ungdoms Daarlighed. Mit Hierte var moderligt, det brændte i denne Barm. Men Du har ikke villet dit eget Beste. Du forsmaaede min Søns Tilbud. Det er Forblindelse. Det er en Vei Du aabner Dig til yderste Vanære; Her er et Par gode Venner, som skulle afhente Dig. Det vil smerte mig i min Siel, om jeg i Morgen skal see Dig sælge Fisk paa Torvet.

[53] Amalia.

O! Tante! hvad Deres Medlidenhed er gruesom, men var den virkelig, saa viis mig en Naade. Paa mine Knæe for Dem beder jeg derom. Forund mig Tid til Betænkning, kun i Dag, kun Natten over, maaskee jeg da indseer, at jeg har giort ilde i at afslaae Deres Søn.

Betienterne Begge.

Retten maa have sin Giænge.

Fruen.

Det er desuden forbie, Amalia! Min Søn er stolt, ædel stolt, han har lagt under dette Hierte, han taaler ikke meer end et Afslag.

Amalia.

Und mig dog Huuslye her til i Morgen.

Betienterne.

Retten maa have sin Giænge.

Amalia.

Mig synes det var bedre I forsvarede den beleirede Bye, end at I ængste nogle stakkels uskyldige Frøkener. Men det er Kujoners Værk at være Barbarer mod værgeløse Qvinder, og Qvinder mod væbnede Mænd.

Betienterne.

Retten maa have sin Giænge.

Amalia.

Kalde I det Ret at fængsle frie Folk, saa gid baade denne Ret og Rettens Giænge maatte knuses under den Ruin, som truer det heele.

Betienterne.

Retten maa have sin Giænge. *(De ville tage hende een under hver Arm.)*

Amalia.

Rører mig ikke, Nedrige! uden foreviist Ordre, eller jeg anseer Eder for Straten-Røvere, og raaber Vold.

En Betient *(tager et Papir op og læser saa tæt ind i Amalias Ansigt, at det gyser af hans Mund.)*

«Hos ovenmeldte adelige Piger indfinde I Eder cito, bringende dem til den anviiste Sahl. Viiser nogen skriftlig Ægteskabs Contract med en virkelig bekiendt og nærværende ugift Mands Person, da modtage I den Contract, og samme til Notarius ^[54] levere, ladende en saadan som virkelig gift Kone med Fred i det Huus, hvor hun sig befinder.»

Begge *(tagende hende under Armene)*

Retten maa have sin Giænge.

Amalia

Nei, holdt! siden det ikke anderledes kan være, see der jeg er gift, tag og lad føre til Protocols, og lad saa Eders Ret have sin Giænge saa længe den vil.

Fruen. *(læser Contracten i Betientens Haand, og siger)*

Ja, ja! I faae altsaa ikke denne Tøite med paa den store Sahl, gaaer kun. *(De gaae, hun seer længe stift og haanlig paa Amalia.)*

Amalia.

O! Madam! Jeg seer hvad De tænker, jeg veed hvad De vil sige, jeg kan det udenad altsammen. Jeg har veiet mine Pligter. Da man ikke tillod mig at blive min Stand troe, gjorde jeg i Nødsfald det bedste Valg jeg vedste.

Fruen.

Sikken Funke af Sentiments, just da den adelige Stolthed opgav sin Aande. De vil dog ikke troe, at mine Øine endnu skulle være dunkle af Alderdom? Nei! nei! disse alt for pæne Piger ere mig engang for alle mistænkte. Jeg har optegnet i min Hukommelses-Journal alle disse mistænkelige Samtaler med Valentin, alle disse talende Øiekast, denne sygelige kielne Tone, i hvilken man befalede denne stakkels Tiener noget. I Sandhed, Republikken har forekommet Deres Ønsker, den har tient Dem med et Paaskud, saa anstændigt, som De forgiæves skulle søgt det i al Verdens Monarchier. *A la bonn «heure»* Tienerinde Madame Valentin Wigdahls. Han maatte tage dette Tilnavn, stakkels Fyr! af den Gaard, hvor han er opfostret; men det var i Mangel af Faders Navn. De veed, [55] han er et Hittebarn; Kanskee han er en stor Mands Søn, naar alt kommer til alt, en Prinds af Blodet incognito; Kan ogsaa hende, hans Fader er kagstrøget og brændemærket; Men *en fin*, Deres adelige Blod har følet, at der var noget ved ham. Han er sandelig sufficient, en god Bygning, og lover en giftesyg Pige en lykkelig Fremtid.

Amalia.

Denne Forelæsning karakteriserer Deres Hierte. Min Samvittighed kan besvare alt; men den taler et Sprog, som De, Madam! ikke forstaaer, som De ikke fortjener at høre. De har bragt min Forvirrelse til høieste Spidse. Viid da: jeg foragter Dem i min Siels Inderste! De beviiser, hvad man i denne Tid saa gierne vil have beviist: At Adel frembringer Monstra. De bær et Sværd der, giennemboer mig dermed, siden Naturen dog har taget feil, og bestemt Dem til at anføre Fiskerkiellinger. Kom, stød til! Det er jo gandske republicansk at slaae de Folk ihjel, som tænke og tale anderledes end vi; Og overalt: De kan jo faae et Decret, som siger: Det skal saa være, det maa saa være!

Tredie Optrin.

Lise. De forrige.

Lise.

Frue General! Frue General! Armeen venter Dem, og bestormer Huuset i

dette Øieblik, dersom De ikke kommer.

Fruen.

Nei! lev, Dumdristige! Min Hævn skal skaane Dig til langvarigere Smerter.
(*Hun gaaer.*)

Lise.

Ja! det er en bitter Diævel, den søde Tante; Kan hun hugge saa dybe Saar med sit Sværd, som med sin Mund, saa GUD forbarme sig over Fienden! ^[56] Men, Frøken! der skulle De seet en Armee, de havde nær skamrasket stakkels Valentin, som stod paa Tøihuuset og udleverede Vaaben til dem. Den dydziirede Rufferske, Mutter paa Trappen, er Oberstlieutnant; Hendes Mave af tre Etager gaaer som en Smidebælg.

Amalia.

Du saae Valentin? hvor er han? hvor gik det ham?

Lise.

Det veed jeg i Sandhed ikke; Jeg saae kun et Glimt af ham, og hørde kun en og anden Gang hans Røst mellem disse snøvlende Fiskerkiellingers rustede Basuner. Jeg tog Flugten, for ikke at blive hvervet.

Amalia.

Hør, Lise! Vær mig troe! jeg skal ægte Valentin: Vi ville flytte hemmelig i denne Aften; Forraad mig ikke, men vær tilstede, hielp til Rette, naar vort Tøi afhæntes. Der har Du den lille Guldbørs, den sidste Gave maaskee af min Haand.

Lise. (*grædende kysser hendes Haand.*)

O! min søde Frøken! seer jeg Dem ikke meere, saa vær velsignet for hvert Øieblik jeg har kiendt Dem! De var altid god, mod alle god; Men seer jeg Dem ikke meere?

Amalia

Det veed jeg ikke; gaae min Pige! vær paa din Post i Valentins Kammer!
Lykke følge Dig. (*Hun gaaer.*)

Amalia. (*alleene*)

Det er dog en Vellyst at være elsket, endog af den ringeste Tiener, endog af ubefæstede Karakterer.

Fierde Optrin.

Brontis, Amalia.

Brontis.

Vær roelig, mit Barn! jeg traf ikke ham; men Dorant han sagde: Du skulde være færdig, [57] naar Bud kom og hilsede fra Valentin. Valentin var i hans Erinde, jeg veed ikke hvor; Men GUD forbarme sig, hvad det er for en Republik! En Mær af en Madam fik mig i sine Kløer, og sagde: at hun vilde giøre mig til Amazon. Fanden være din Amazon, svarte jeg, jeg er en ærlig Bondekone; Til al Guds Lykke var jeg saa stærk, at jeg puffede hende fra mig. Jeg saa ingen som holdt Skik, alle vare lige gode, eller lige onde, ret som en Flok uskikkelige Børn, som sætte Stuen paa Loftet, naar Faer og Moer ere ude. Er dette Republik, og faaer vi ingen Konge igien, eller nogen anden brav Mand, som kan Holde styr paa Almuen, saa svær jeg paa, alle Folk i Byen i det mindste ødelægge hverandre inden Aar og Dag.

Femte Optrin.

To bevæbnede. De forrige.

Den eene.

Er det Frøken Amalia?

Amalia.

Ja! det er.

Den eene.

Valentin Wigdahl sendte os at afhente Dem, og her er fleere udenfor at tage Tøiet.

Amalia. *(til Brontis)*

Løb og beed Lise være i Valentins Kammer *(Hun gaaer.) (til den Bevæbnede)*
beed dem, som skal tage Tøiet, gaae til Bagporten! *(Een af de Bevæbnede gaaer ud,
og kommer strax ind igien.)*

Amalia.

Ak Himmel! din Varetægt! *(Brontis kommer tilbage, og da hun vil følge Amalia.)*

Den eene.

Vi har ingen Ordre om nogen Kielling.

Amalia.

Da er det blot en Forglemmelse.

(De gaae alle.)

Amalia.

Forfærdelige Optrin!

(De slaae Dørren stærk efter sig.)

[58] Siette Optrin.

Leonard.

Leonard. *(alleene.)*

Hvad Fanden var dette? Heida! Valentin! Lise! hvor ere I allesammen? Hvem gik i den Dør? Ikke en Siel i Huuset! Valentin var en feed Karl til at passe paa Huuset. Ak! din Skielm! Man skulle gjøre vel mod slige Folk! Saa snart en saadan Laquai – Slyngel faaer en lille Betiening, saa er han strax Matador, og giver sit Herskab Døden og Diævelen. O! gid dette Republicanskab var Fanden i Vold. Jeg er bange, her gaaer meere for mindre. Jeg tænkte ret, jeg skulle fiske i rørt Vand, men jeg drugner i denne Røre.

Syvende Optrin.

Lise, Leonard.

Leonard

Lise! hvor holder Du Huus? Du passer godt paa; Her kunne man jo stiale alting bort.

Lise.

O! jeg var oppe i Fruens Garderobe og fandt en Jagtklædning med breede Guldgalloner, den var i Moden da jeg var et Barn, men nu vil den klæde godt til Amazon-Dragt, saa slipper Fatter at skaffe hende nye Uniform. Hvad som er spart er fortient.

Leonard.

Du er brav, Lise! men hvor er Valentin?

Lise.

Han kom for en Stund siden som han var gal, løb ind i sit Kammer, slog Dørren efter sig, og da han foer ud igien, syntes mig han havde rød Kiøle. Jeg gik ind i hans Kammer, og der laae den heele Laquai-Ham paa Gulvet.

Leonard.

Det begriber jeg – Men Amalia?

[59] Lise.

Hun var her i øieblikket – Ah! hun har vel fulgt disse Frøken-Støvere til den lykkelige Sahl hvor alle disse Brudesængs Candidater skulle henbringe deres Uskyldigheds sidste Nat.

Leonard.

Det er nok saa; det er nok saa.

Ottende Optrin.

Valentin, som Ingenieur-Officier.

Valentin.

Staffetten fra Flaaden er paa Raads-Sahlen. Man venter Dem, Hr. Pettis!

Leonard.

Ja! men hvor Fanden er du henne, som skal passe paa mit Huus? Nu maa Du blive her til jeg kommer tilbage.

Valentin.

Det er mig umueligt, jeg skal til Volds, og desuden hører Man ikke Stormklokken. Men hvor er Amalia?

Leonard.

De slæbte nu af med hende paa Frøken-Sahlen.

Valentin.

Det er umueligt.

Leonard.

Det som er virkeligt, er ikke umueligt.

Valentin.

Saa har Betienterne gjort Vold, hun havde jo Document, hvormed at befrie sig.

Leonard.

Det maa have været et falskt Document, siden hun ikke blev befriet.

Valentin. (*afsides*)

Eller falsk Beskeedenhed, eller Stolthed.

Lise.

Hun er virkelig bortført efter Ordre (*sagte*) Du forstaaer mig nok – og med god Villie.

Valentin.

Det kan jeg i Evighed ikke forstaae. (*Han gaaer.*)

Leonard.

See der, tog ikke atter Fanden ved ham.

Lise. (*for sig selv*)

Det er en poleret Krabbat, den Valentin!

[60] **Leonard.**

Faae den Skam der forlader mit Huus. Republikken betaler mig ikke, naar jeg er bestiaalen af Gautyve.

Niende Optrin.

Fruen, de forrige.

Fruen.

Ak! gid vi ikke vare bestiaalne, jeg kommer ind af Bagporten, den staaer aaben, i Valentins Kammer, det er tomt, i Amalies Kammer, det er tomt, hvor er Amalia?

Leonard.

Amalia er jo vel paa Frøken-Sahlen.

Fruen.

Nei, hvad skulde hun der? hun er gift i Tugt og Ære med Valentin. Betienterne maatte gaae med uforrettet Sag. Hendes Naade tog til Takke med Laquaïen. Det kalder jeg den høie Adel.

Tiende Optrin.

Philalet, de forrige.

Philalet.

Hvor bliver De af, Hr. Collega! Stafetten venter, vi har Debatter. Her er

periculum in mora. Hør hvad han bringer. (*Han læser:*)

«Undertegnede lader spørge den høirespective Republik i sin Herre Kongen af Dannemarks Navn, om den vil tillade ombordeværende Minister at komme ind i Byen for mundtlig at afgjøre Ting af Importance, samt om han maa bringe med sig en Esqorte af 100de bevæbnede, ingenlunde tvivlende om det høie Octovirats Parolle, naar den blev givet; men fordi man har bragt i Erfaring, at Byen er ængstet af indvortes Uroelighed, og at høibemeldte Octovirat ikke med bedste Villie, under nærværende Omstændigheder, kunde anderledes holde ham sikker for Pøbel-Insulter. Skulde alt venskabeligt, mod ^[61] Formodning, afslaaes, forbeholder man sig at tage andre nødvendige Messures, for at naae det foresatte Maal.»

Orlogskibet Biørnen den 28de Januarii 1793.

Schoutbinacht Nordskiold.

See, der er Sagen. Med Kongen af Danmark kan vi ikke have noget udestaaende, uden de Uartigheder vi have sagt mod alle Konger. Af det Danske Ministerium troer jeg desuden ikke vi bør befrygte nogen voldsom Invasion. Overalt kan man med kloge Folk altid snakke sig til Rette; Men med os selv ere vi værre farne. Gid vi kunne komme overeens! Gid vi kunde hytte os for Narrestræger! Mentor har det hæftigt med Etiquetten, hvordan vi skal staae og gaae, om vi skal reyse os for Ministeren eller ikke. Han taler om romerske Fassces og Lictores og Corona civica. Jeg var tilfreds, han i den Sted kunde skaffe os nogle Fabier og Marier og Scipioner, ellers klæder det os ilde, at være deres Abekatter i Baggateller. Han paastaaer, at det diplomatiske Fag bør være hans alleene; Men han fordærver alt. Jeg forstaaer mig slet ikke paa Diplomatique, det er vist nok; Men jeg skulle troe, at denne danske Minister ligesaa gierne nogocierer med en Mand af sund menneskelig Forstand, som med en Nar, der kommer antogende i en overspendt Høitidelighed. Hør nu! Mit Forslag er for det første: Vi indvilge Ministerens Komme og Esquorte; 100 bevæbnede kan dog ikke skræmme os. Dernæst: at Hr. Collega indrømmer Ministeren sit Huus til Logis, at vi kan sondere hans Meening, førend vi in pleno giver Svar, som da ikke kan forandres.

[62] Leonard.

Ja, vel nok, Hr. Collega! Men Republikken skal betale mig Huusleie; Jeg gjør det sandelig ikke under 100de Pd. Strl.; Thi naar—

Philalet.

Specificeer ikke Deres Patriotisme, jeg kiender den baade en gros og en datail. De skal faae Betaling; Forekom nu kun, at ikke Mentor fordærver os Leegen. Han fik det, til Lykke, travelt med noget, GUd veed hvad det var, og foer afsted, som en Brems havde stukket ham. Glad var jeg, at jeg fik Leilighed til at tale med Estaphetten. Jeg gaaer hen og byder Ministeren være velkommen, og anviiser Deres Huus. Farvel! (*Han gaaer*)

Fruen.

Nedrige! med sine 100de Pd. Strl., nævn mig dem aldrig meere; Ikke en Skilling! Fy! Han maatte skamme seg! Vil Han ikke, at jeg maa holde Marketenterie for de 100de Soldater? Der var en Skilling at fortiene.

Leonard.

Stille, stille, Kone! Jeg skal gjøre det for intet.

Ellevte Optrin.

Mentor, Leonard, Fruen, Lise.

Mentor. (*i Raadsherre Dragt.*)

Her er Manden, den fortiente af Staten. Hvad have I udrettet der oppe allesammen, saa længe I have sat der? Strax ved Dørtærskelen opdager jeg Conspirationer, Forrædere, Fødelands Fiender. Jo! jo! de skulle haft sit Spil, om jeg ikke var kommen. Men det er ikke saa læt at være Catilina, naar der gives en Cicero. Dog, jeg kan troe, det skal saa gaae. Naar Allbestyreren vil have en Stat ræddet fra Undergang, opvækker han i Nødens Tid en Mand, som har Øine, en Frelser.

[63] Lise

Han præker.

Leonard.

Nu! hvad er der? hvad er der? De gør mig gandske angst.

Mentor.

Staaer ikke paa, staaer ikke paa, Hr. Collega! Dorant er en Spisbub, Valentin en Forræder, begge i Ledtog med Flaaden.

Leonard

Himmel og Jord! Men hvoraf veed De det?

Mentor.

Opdaget ved en Constabel, at Dorant forstaaer sig paa Fæstnings-Værk, som Koe Paa Moskat. Han vil have et Fort, hvor et Huus staaer, et Fort, som, naar det blev færdigt, kunde beskyde Byen, aldrig forsvare den.

Leonard.

Jeg troer positiv, at Dorant har Ret; Thi –

Mentor.

Dumt raisoneret, Hr. Collega! Men nu eet da, som ikke gaaer over Deres Horizont: Dorant fører hemmelig Brev-Vexling med Flaaden.

Leonard.

Ja, skulle det være sandt, saa maatte han vel arresteres.

Mentor.

Dumt raisoneret, Hr. Collega! *in hac crisi reipublicæ*. Arresteer ham nu, saa har vi Krig med Flaaden; men en Karl leiet, der giennemborer Spionen med en Dolk, saa veed ingen, hvo der har gjort det. Vi skylde paa Pøbelen, og beklage den brave Mands Tab.

Lise.

Fy, det var hæslig, jeg troer De, Hr. Mentor! var bedre værd en Dolk, som

kommer frem med sligt, end Dorant, det er ret saadan allerkiereste kiøn Mand.

Mentor.

Lise! bland Dig ikke i Stats Sager.

Leonard.

Ja! det gjør mig ret Ondt for Dorant. Men nu Valentin?

[64] **Mentor.**

Er hans Haandtlanger og *sublato ante cedente tollitur consequens*.

Leonard.

O! jeg forstaaer ikke Latin da! Det var en Diævels Allarm med det Menneske og hans Latin. Hvad har Valentin gjort?

Mentor.

Bortført Amalia med bevæbnede Banditter.

Leonard.

Det var jo intet Forræderie, han maa jo føre sin Kone hvorhen han vil.

Mentor.

Ha! ha! ha! Saa politicerer Kandestøberen. Men Mentor seer lidt dybere i Tingen. Hvorfor bortføre hemmelig sin aabenbare Kone – Ja, der staaer I nu – Jo, paa det, naar hans Plan med Dorant var udført, og Forræderen ikke torde være længere paa Øen, han da kunde viide ubehindret at tage og indskibe hende; og maaskee er hun i denne Stund paa Flaaden.

Fruen.

Dette er høyst sandsynligt.

Mentor.

Men jeg bringer det til juridisk Vished. Valentin bør arresteres, dømmes og straffes som Landsforræder. Jeg gaaer hen at opsøge ham, og Republikken skal takke mig for sin Frelse. *(han gaaer.)*

Fruen.

Jeg maa ind og see om Amalia ogsaa har taget mine Juveeler med sig – hun vedste hvor de vare. (*Hun gaaer.*)

Leonard.

Og jeg maa gjemme det rareste i mit Mynt-Cabinet, jeg faaer dog vel viise Ministeren det, og han kunde ellers blive med lyste. (*han gaaer.*)

Lise. (*allene*)

Ak Himmel! gid jeg ikke blev indviklet med i denne Bande! Gid jeg aldrig havde taget imod denne Guldbørs.

[65] **Tolvte Optrin.**

Valentin, Lise.

Valentin.

Lise! kiære Lise! jeg besvær Dig ved Himmel og Jord, siig mig hvor Amalia er.

Lise.

Far Pokker i Vold Abekat! spil ikke Rulle for mig, jeg er jo Medvider, Mentor har opdaget alt; siig heller, hvorledes vi begge undgaae Lygte-Pælen.

Valentin.

I, min Gud! Lise! spøg dog ikke nu, jeg er i Døds Angest.

Lise.

Jeg meener Du raser, jeg er og i Døds Angest, frels os, frels os.

Valentin.

Ja Du kunde gjøre mig rasende, tal dog, hvor er Amalia, siig hvad Du veed, hvad her er passeret.

Lise.

To Bevæbnede hilser fra Dig og bortføre Amalia, fleere af samme Bande

indlukkes af mig giennem Bagporten, og afhente dit og Amalias Tøi.

Valentin.

Hvor er jeg? hvad Hører jeg? have disse Canailler giettet min Plan, og udført den i Utide, uden Ordre. Hvor mange vare De?

Lise.

Jeg vil slutte der var omtrent et Snees Stykker.

Valentin.

O! min GUD! det var de samme.

Lise.

Men de beraabte sig paa Ordre.

Valentin.

Det er Løgn, Lise! jeg har ingen Ordre givet, kun befalet dem at vente paa Ordre. O! forfærdelige Tildragelse! hvilken ond Aand blander sig i dette Spil. Jeg er forraad! jeg er forraad—

[66] **Trettende Optrin.**

Leonard, de forrige.

Leonard.

Ja det er omtrent saa, men det er godt, at en Forræder forraades. Nedrige! mindst havde jeg ventet dette af dig. I Ledtog med Dorant? I Ledtog med Flaaden? Republikkens Fiende?

Valentin.

Det er jeg ikke, det bliver jeg aldrig. Men min Amalia borte, saa kan intet verre møde mig.

Leonard.

Giftige Skiælm! Du har selv ført hende bort, Du veed eene hvor hun er, og Du

vil drive Giæk med al Verden.

Valentin.

Det nytter ikke at retfærdiggjøre mig. Al Sandsynlighed er mig imod. Jeg har kun et Vidne, men det taler ikke paa Jorden.

Fiortende Optrin.

Mentor, 2 Vagtmænd, de forrige.

Mentor.

Du troe Tiener! Din Løn venter Dig. I Republikkens Navn leveer Din Kaarde!

Valentin (*forbittret trækker sin Kaarde, og i det han taler, gaaer meere og meere ind paa Livet af Mentor*)

Den burde giennemboere Dig, Nedrige! see mig i Øinene, frygtagtige Skiælm. Du tør ikke, Du burde døe paa Stedet, men Du skal leve. Hvor indviklet end Sagen er, Sandhed maa frem, om der er Skygge af Ret til paa denne Øe. Jeg veed ikke hvor Amalia er, hvad Ruller I spille, hvilke Intriguer Du sammenvæver. Staae Karl paa dine Been, de skiælve, Dit Ansigt blegner; Du ja Du er min Ulykkes Ophavsmand. (*Vagten nærmer sig og vil tage fat paa Valentin*) Rør mig ikke, Karle. ^[67] Karle! Jeg er Mand for jer alle 3, naar jeg har denne, (*han seer paa sin Kaarde*) Jeg skal levere den, naar min Tid kommer, naar jeg faaer sagt denne Glosebog, at han er en gemeen Karl, som kan slikke Pøbelen, for at voteres ind i Raadet, at jeg haaber at afklæde hans Skiændsel i Rettens Aasyn. Studeer nu, sorte Siæl! paa Dine Rænker, medens en ærlig Karl gaaer i Fængsel, og venter at Sandhed maa udvikle sig selv. See der, Vagt! der er min Kaarde, nu gaaer jeg— (*Han gaaer med Vagten.*)

Leonard.

Hvor staaer til, Mentor? Jeg er bange det hænger ikke ret sammen. Man pleier sielden være saa kiek som Valentin, naar man gribes i en Misgierning, og sielden saa bange som Mentor, naar man har Ret. Hr. Collega! De puster saa, og er saa hierteklemt.

Lise.

Ja, han seer ud skinbarlig som den onde Samvittighed.

Mentor.

Jeg bekymrer mig ikke om Eders Anmærkninger. Et rasende Menneske maa vel Folk være bange for. Jeg har ydmygst Respect for en blot Kaarde. Min Styrke er ikke i Armene, men her – *(Han peger paa sit Hoved)*

Lise. *(pegende paa sit Hierte)*

Men her, Hr.Collega! her staaer nok heller ikke ret til.

Femtende Optrin.

Carl med blank Kaarde, leedende **Dorant** under Armen, som holder paa sin Side, en Constabel blodig bunden, og geleidet af 2de Bevæbnede.

Leonard, Mentor, Lise.

[68] Carl *(til Mentor)*

Kiender De denne Karl, *(pegende paa Constabelen)* De svarer ikke, De blegner, De tier. Han har bekiendt i Vidners Nærværelse at han er leiet af Dem, og det i Republikkens Navn, til at myrde Dorant. Karlen bør ikke straffes. Han har giort sin Pligt, fulgt sin Øvrigheds Ordre. Jeg kom til i samme Stund, forhindre mig ikke, raabte Karlen, jeg har Ordre, og jeg myrder en Forræder. Forræder eller ikke, sagde jeg, saa er han et Menneske, han skal leve, og er han skyldig, dømmes efter Love. Jeg forvirrede Stødet. Dorant er uden Tvivl kun let saaret; jeg skal ikke vige fra hans Side, vil man myrde skal man nu myrde os begge. Nedrige Mentor! er dette Omgangsmaade? hvilken Skiændsel har De villet kaste paa vor Republique? hvilke sorte Maximer? Ja, Du har lært mig boglige Konster, Du understod Dig vel ikke at forgifte min unge Siel med Bundfaldet af Din Tænkemaade. Men jeg har dog længe keeget ind i Dit inderste, det er ikke godt, nei, det er ikke.

Mentor.

Republikkens Frelse var mit Maal, og sund Politique min Methode.

Carl.

Jeg elsker nok Republikken meere end Du, Skinhellige! men kan den ikke frelses uden ved Møykelmord, saa faaer den tabe sig, og er dette sund Politique, saa gid al Politique var i heede Helvede.

Leonard.

Ikke saa hidsig, min Søn! ikke saa hidsig, betænk Du er et ungt Menneske.

Carl.

En ærlig ung Mand er bedre end en Skielm dobbelt saa gammel. Min Faer! Colludeer ikke! aftvæt den Skamplæt af Republikken, og befal Deres Collega arresteret. De tier – Nu vel an! jeg gjør [69] det, jeg befaler det, og jeg har 300de Bønder ved Haanden, som skal gjøre mine Ord gieldende.

Han griber selv Mentor. Forhænget falder.

Ende paa Fierde Handling.

Femte Handling.

Skuepladsen en større Sahl i Pettis Huus uden Meubler, som en Audience-Sahl.

Første Optrin.

Carl, Dorant.

Carl.

Hvad kan han nu bestille derinde, Hans Pestilense, eller Excellence, hvad I kalde ham. Det skal vel smage af denne Høihed, som Matadorerne i Monarchiet give sig? En Suurdei, som burde udrenses af det menneskelige Kiøn.

Dorant

Vist gives der de, som hæve sig formeget, men det er ikke denne Ministers Casus; Men Deres Anmærkning er i det heele urigtig. Den Smule Glands, hvormed Monarchiet omgiver de Store og Største, omendskiønt den i sig selv kun er Maaneskin, virker den dog paa Mængden, og Virkningen er god. Mennesket er ikke saa abstract, som De meener. Seer De engang her, den nedrigste Pøbel levner ikke Deres Fader den mindste Ære; En Skarnager er færdig at spytte ham i Ansigtet. Kan Stat styres paa den Maade? Ja, De selv erhverver Dem nogle Ugers Agtelse ved Deres Tapperhed, Deres Uegennyttighed, Deres virkelig ædle Friheds Aand; Men aldrig før fik De Ting at bestyre ^[70] i Roelighed, og noget skulle befales, som trykkede meenige Mand, førend den Pøbel, som nyelig bar Dem paa Hænderne, fløi Dem lugt i Deres Øine.

Carl.

Lad os ikke disputere! Slaven og den Frie tale dog ikke eet Sprog.

Dorant.

Jeg er meere frie end De, min Ven! Mit Gods, min Ære, mit Liv beskiærmes mod de Mægtige ved Lovene. Hos os fører privat Mand Proces med Monarchen om Dit og mit, og Monarchen taber ofte.

Carl.

Det havde jeg ikke vedst før; Men saa maa deres System være en Undtagelse fra Regelen; Men siig mig, siden De nu har tilstaaet, at de var Spion, og saaledes taget denne Maske af: Hvorfor gaaer Ministeren med virkelig Maske? hvorfor skiuler han sit Navn? han er dog vel ikke brændemærket.

Dorant.

Nei! men han bær et Mærke i sit Ansigt, som han endnu ikke vil viise frem, men som ikke vil vanære ham, naar han viiser det; Men siig De mig: Hvordan hænger den ulykkelige Historie sammen med Amalia? Findes hun ikke, saa bliver Byen bombarderet.

Carl.

Nu! Ja, hvad da? Og saa bliver Deres Flaade skudt i Siunk.

Dorant.

Lad os ikke prale, kiere Carl! Var alting paa Øen i saa god Stand, som Deres Individuum, saa forslog vor Esqvadre ikke, men nu kiender jeg det heele; De udholdt i Sandhed ikke en Times Beleiring. Vi ere ikke lystne paa Krig; men De kan ikke troe, hvor dette Tilfælde med Amalia er pirrende for Ministeren; Han veed alt hvad her er passeret ^[71] i Dag, og han vil troe, man har udført mod Amalia, hvad man begyndte mod mig, og da vover han sig Døden for at hævne sin – Jeg havde nær fortalt mig – for at hævne Amalia.

Carl.

Ja, det er underligt. Valentins Erklæring synes rimelig, Mentors Anklagelse ligesaa, kun Mentor er en lumpen Siel, men det er nok ikke Valentin, han er en kiæk Karl, den eeneste paa Øen jeg ikke vilde slaaes med, og den, som er ret kiæk, kan neppe være nogen Slyngel; Altsaa troer jeg Valentin, og tviler om Mentor. Men med alt dette har vi ingen Amalia.

Andet Optrin.

Fruen uden Kaarde og Hat, Carl, Dorant.

Fruen.

Stor Allarm for en Pandekage! Her er en Støi om dette Menneske, som hun kunde være en Prindsesse. Jo men! det er ret en kiøn en. Jeg er hendes Tante, og vil ønske jeg saae hende aldrig meere for mine Øine. Hr. Dorant! siig Deres Minister fra mig: jeg tilgiver at man gjør en Smule Ophævelser for en Person, hvilken man tænker sig som eeneste Datter af den berømte von Leverpol. Men at gjøre et Skrit for at finde en lille Taske, der af Kaadhed gifter sig med en stor før Laquai, det er Ministeren uværdigt.

Dorant.

Med alt dette, Madame! saa har hvert Menneske sin Caprice, og Ministeren har den, enten at finde Amalia, eller at prøve Styrke med Republikken.

Fruen.

Det kalder jeg Ridderspil; Det er ret a la Don Qvixotte.

[72] Tredie Optrin.

Lise, Fruen, Carl, Dorant.

Lise.

Triumph! Triumph! Frue! Skyd Victoria; Deres Vaaben seire. Oberstlieutnant, Mutter paa Trappen er den anden Zarine. Hun har med Corps d' Armee bestormet Byens Arresthuus, og brudt op alle Fængsler, og løsladt alle Fanger. Alle mindre og større Canailler af begge Kiøn, skyldige og uskyldige, Tyve, Røvere og Hoerkarle, smage nu den ædle Friehed, og lovsynge Heltinden. Mentor og Valentin slap og ved samme Leilighed. Mutter kunde godt lide Valentin, hun heftede selv hans Kaarde til hans Side, og gav ham et Kys, som man kunde høre giennem 3 Gader; det var nok saftigt, og dertil lagde hun dette kielne Udtryk: Du er min Salighed en vakker Knøs.

Dorant.

Dette er at krone Værket: Man havde Tænke-Friehed, man havde Skrive-Friehed, man feilede endnu Synde-Friehed, den vil smage best af alt.

Fruen.

Jeg biefalder just ikke dette Optrin, jeg føler Deres Satyre: det er for Exempel ikke saa ret, at en Valentin sættes paa frie Fod, da han anklages som Landsforræder.

Fierde Optrin.

Leonard, Philalet, forbausede, med sønderrevne Kapper, de forrige.

Philalet.

Ja, sagde jeg det ikke nok?

Leonard.

Ja, sagde jeg ikke endnu meer?

Philalet.

Ulykken De sagde alt for meget. Raske Carl! har De nu Mod, saa gielder det, har De ^[73] nu Indflydelse paa Deres Bønder, saa brug den; De trængte ind paa Raads-Sahlen, de truede, de forfulgte os, med Livs Fare toge vi Flugten. Hast at dæmpe denne Ild, den udbrød, fordie De lovede Bonden for meget.

Carl.

Eller fordie Octoviratet nægtede ham for meget. *(han gaaer.)*

Philalet.

Deri har Deres Søn ogsaa Ret. Middelveyen er altid den beste. Jeg vilde gaae den, men jeg maatte gaae allene. Carl paastod fuldkommen Frihed og Eiendoms Ret, Hr. Collega paastod fuldkommen Trældom og Hoverie; jeg vilde haft det allevegne, som paa Baroniet, da Leverpol selv styrede det, dermed havde Bombastes Bønder, tilligemed alle de øvrige, ladet sig nøie, naar ikke Carl havde lært dem at begiere meere, og for meget.

Dorant.

Jeg har læst, eller hørt, at denne Republik skulle føde et politisk Foster, som fuldkommen skulde ligne alle Philosophers og Poeters Ideal om en gylden Alder. Nu ville vi vel snart faae see dette skønne Barn, thi Fødsels-Veerne, synes mig, ere paa det haardeste.

Philalet.

Hr. Collega! Vi have fortient denne Spot; men skaan os, Hr. Dorant! ynk os, græd Blod over os, om De kunde. Her ere mange værdige Folk lidende, alt for mange som lide uforskyldt. Vort forrige System var et gammelt brystfældigt Huus, og mangan Tiener leed ondt derinde. Vi reev det ned i Bund og Grund, og bleve alle huusvilde. Vi have siden bygget op og revet ned, og saa mange Mennesker, saa mange Bygmestere; en og anden klog og god Mand hist og her kommer ingen ^[74] Vei. Undre Dem derfor ikke over, at vi endnu ikke have saa

godt som en skikkelig Fiæl-Hytte. Ynk os, raad os, hielp os, formaae Deres Minister til at staae os bie.

Dorant.

Det vil jeg, det gjør han, kun Amalia.

Philalet.

Staten er deri uskyldig, meld os dog, at vi kan retfærdiggjøre os. (*Dorant gaaer.*)

Fruen. (*til Leonard.*)

Du bør føre Ordet.

Leonard.

Ja – men – dog – hør – disse diævels Bønder – jeg er saa stakaandet; tal De, Hr. Collega!

Femte Optrin.

Ministeren med Maske, Dorant, de forrige.

Dorant.

Det er Hr. Pettis, det er Hr. Philalet, det er Frue Pettis, en Datter af den gamle Baron von Leverpol.

Ministeren.

Det glæder mig at complimentere en Søster af Baronerne, von Leverpol; jeg har haft den Lykke at dyrke Venskab med dem begge. Nyelig Underretning fra den ældre eller yngre?

Fruen.

Ingen, min Herre! i lang Tid ingen fra den ældre; kun hans Navn nævnet i Oprøret i Constantinopel, siden intet. Den yngre havde en Affaire d' Honneur, blev usynlig og døde strax efter.

Ministeren

Den ældre var saa meget min Ven, at jeg vilde finde en Vellyst i at entretenere Dem, Madame! som min Søster. (*Han tager hendes Haand mellem begge sine, og lægger den op til sit Bryst.*)

Leonard (*sagte til Philalet.*)

Det er min Siel en Courtisan!

Fruen.

Min Herre! Dersom vi ikke befandt os i en Republik, ville jeg sige, det var at nedlade Dem ^[75] for dybt. Jeg er kun en Borgerkone, men da jeg har den Lykke at være Kone af den første Borger i vor lille Stat, modtager jeg det ærede Tilbud med ligesaa megen Tilbøielighed, som det skiænkes.

Leonard. (*til Philalet*)

Tal om Republikken! tal om Republikken!

Ministeren.

Jeg beder om Pardon, mine Herrer! Denne Dame occuperer mig maaskee for meget. Min Ministerial-Note er fremlagt. De seer en Frøken Leverpol, med hvad hende tilhører, er min Fordring. Min Adkomst til Fordringen skylder jeg Dem endnu, mod den skal intet kunde indvendes. Det seer mistænkeligt ud, at hun just i Dag skulle være gift med en Tiener, og endnu meere, at man ikke skulle vide hvor hun er.

Fruen.

Hendes egen Bludsel over dette *faux pas*, hendes Galans Interesse at beholde sin *Bijou*, gjør Undvigelsen sandsynlig. Om deres virkelige Ægteskab ville Deres Excellence behage at see dette autentique Beviis. (*Hun leverer Contracten.*)

Ministeren (*læser, man seer hans Haand skiælver.*)

Amalia Lever, hun heeder jo Amalia von Leverpol.

Philalet.

Jo, Deres Excellence! det er, Skam at tale om, efter et af vore kloge Decreter.

Jeg maatte ogsaa skrive under dette Anabaptisterie. Jeg blev overstemmet.

Ministeren.

Min GUD! Amalia gift med en Tiener! Amalia undveeget! – Men hun lever –
Jeg maa see hende, jeg maa tale med hende.

Philalet.

Vi have sat alting i Bevægelse for at søge; Men skulle alt være omsonst, saa er det ikke Statens Skyld. Vi kunne ingen Modstand gjøre, vi trænge til Biestand, vi anmode, som sande Patrioter, ^[76] Deres Excellence om Biestand! Brug alt hvad De har af Armatur imod os, for at skaffe, om det saa kun var en Times Orden. Pøbelen hersker, intet, uden Overmagt, kan styre dem. Vore Qvinder ere just i Dag blevne rasende.; Bønder, just i Dag, drevet os ud af Raads-Sahlen. Vi ere landflygtige i vor egen Bye; Ethvert System er bedre end vores; thi vi have, sandt at sige, slet intet.

Ministeren.

Jeg har ingen Tilladelse at blande mig i Republikkens Sager, uden hvad min Amalia angaaer – –

Lise. (*afsides*)

Min Amalia.

Ministeren.

Men dette er mig tilladt: Om denne Øe erkiendes uafhængig af sit Rige, at tilbyde den min Souverains venskabelige Garantie for Republikkens Frihed, og at oprette med den en reciproque Handels-Tractat. Ikke desmindre, er Staten uskyldig i Forbrydelser mod Amalia, saa vil jeg vove at anvende Vaaben, for at stifte Fred, og jeg vil overlægge med Dem, hvorledes man best undgaaer Blods Udgydelse.

Philalet.

Hvo iblandt os vil da ikke velsigne Deres Konge og Dem.

Ministeren.

Findes ikke Amalia, ak! om hun ikke fandtes; saa fordrer jeg Regnskab af Dem, Hr. Pettis! for Baroniet Leverpol. Min Prætention er 3 Tønder Guld.

Leonard.

Ak! Velbaar! ak! Høivelbaar! ak! Deres Excellence! Baro – Baroniet er – det er hiemfalden til Republikken.

Ministeren.

Efter hvilken Lov, min Herre! har Amalia, har hendes Fader syndet mod Staten?

[77] Fruen

Nei! Men om det er mig tilladt at spørge: Naar Amalias Fader er død, hvem, uden Amalia kan da have Fordring paa Baroniet?

Ministeren.

Naar jeg fremviiser min, skal De selv kiende den gyldig. Det er ikke denne Esquadre; thi da havde jeg kun Søerøverens Ret, og min Konge laante ikke sin Armatur til saa nedrige Expeditioner. Men kort og gandske bestemt, Hr. Pettis! Amalia borte, 3 Tønder Guld, og det promte; Amalia funden, kun 2; I begge Tilfælde med den Clausul, at Godset da tilhører Dem, saalænge De eller følgende Eiermand behandler Bønder i eet og alt som Amalias Fader. Dette Vilkaar brudt, skal Baroniet hiemfalde til Republikken, og Republikken kun erstatte den, som bryder det, 1 Tønde Guld.

Leonard.

Ah! gid Amalia fandtes, det vilde lætte lidt; men jeg er dog en ruineret Mand.

Philalet.

Klynk ikke, Hr. Collega! De har enda Guds Velsignelse tilbage; De bør høitidelig takke Geheimeraaden.

Leonard.

O GUD skee Lov! der seer jeg dog Amalia!

Siette Optrin.

Mentor, Amalia. De forrige.

Mentor.

Mit Fængsel er brudt; Lys som Dagen er min Sag. Jeg havde Grund til at mistænke Hr. Dorant. Jeg har atter frelst Republikken, ved at giøre det, ingen anden kunde, men alle ville, det Valentin¹⁷ alleene kunde, men vilde ikke; Jeg har opdaget denne Dame.

[78] Ministeren.

Denne Fortieneste er stor for Staten, og endnu større for mig; Hun interesserer mig ubeskrivelig meget, den unge Skønne. Madame! eller Frøken! hvad maa jeg kalde Dem? Er det sandt, at De er gift? Er dette Deres Haand?

Amalia.

Min Haand er det; men gift er jeg ikke.

Fruen.

Har De ikke, i Vidners Nærværelse, selv forlangt denne Contract indført i Notarii Protocol?

Amalia.

Jo! jeg har.

Fruen.

Men er det ikke saaledes, man gifter sig her til Lands?

Amalia.

Jo! naar man havde sin Frieheid; Naadige Herre! taler jeg under Deres Beskyttelse, og er den tilstrækkelig?

Ministeren.

Vær forsikret om begge Deele! Jeg kan desuden skaane Dem for at sige mig om et Ægteskabs-Decret, en Frøken-Arrest, en i Morgen forestaaende Lodkastning; Alle disse Republikkens Besynderligheder har Dorant beskrevet.

Amalia.

Maaskee har han da og sagt Dem, hvorledes jeg blev begieget af min Tante der staaer, hvorledes hun persifflerede mig og al Adel, Hvorledes hun mættede min Siel med daglige Bitterheder.

Fruen.

Hvem, jeg? Dumdristige! tør Du lyve?

Amalia.

Jeg tør ikke, men De tør. De er netop eet af de Adelens Exemplarer, som bringer Standen i Udraab.

Fruen.

Ah! Deres Excellence! forbyd denne Uforskammede!

Ministeren.

Nei! jeg maa være impoli nok til at forbyde Dem, Madam! at falde hende ind i Talen; [79] Hver har saa sin Tid at tale i Verden. Engang er Republicaneren høirøstet, en anden Gang Royalisten. Det maa man have Philosophie nok paa begge Sider at finde sig i, som Raden træffer. Nu videre:

Amalia.

En vis Valentin var mig eene opofret, eene det sindige Menneske, til hvilken jeg kunde betro mig; Ja, jeg blues ikke ved at sige det, han var min Siels Fortroelige. Og siig De, Hr. Dorant! fandt De ikke, at han havde megen Verden, virkelige Sentiments, og, det som er meest, megen Retskaffenhed.

Dorant.

I Sandhed De har Ret; Jeg saae i Tieneren den sande Cavallier og det fortræffeligste Menneske.

Amalia.

Da jeg nu befrygtede, at Arrest ellers skulde forekommet min Bortførelse, bestemte jeg mig til denne pro forma Contract. Vi underskreve den i Eenrum, vi besvore begge Himlen som Vidne, at den skulde være som uskrevet, saasnart vi befandt os udenfor Republikkens Tvang. O! gid De, naadige Herre! havde været Vidne til den Respect, hvormed jeg blev begiegnat af Valentin! Han sagde da, det er sandt, første Gang, at han elskede mig, men at han elskede uden Haab. De vover dog ved denne Contract, lagde han til: Lykkes ikke Bortførelsen, bliver De nød at kaste Dem i en uværdig Tieners Arme. Jeg vil bekiende mit Svar: Naar Tvang ikke kan modstaaes, sagde jeg, saa har jeg dog gjort det beste Valg jeg kunde paa denne Øe. Ja – maaskee det var skrøbeligt – Troe ikke, sagde jeg, at jeg foragter noget retskaffent Menneske! Troe ikke, at Deres Kierlighed er mig ligegyldig, [80] eller at jeg jo ærer sande Fortienester; Troe meget meere, at naar vor Byrd ikke var saa ulige, naar jeg ikke med mit Valg kunde komme at bedrøve en dyrebar Fader, om han maaskee endnu maatte leve, saa blev De den af alle, jeg helst valgte. Undskyld denne Skrøbelighed, naadige Herre! Undskyld en stakkels Ungdom, isoleret fra alle kloge Folk!

Dorant.

Mig synes Masken løsner paa Deres Excellences Ansigt.

Ministeren.

De har Ret, jeg har Møie for at beholde den.

Amalia.

O! maatte De med alt dette agte mig endnu værdig til at kaldes en Datter af den ædle Baron Fridrich von Leverpol! O! hvi var du ikke her, velsignede Fader! Du var god, du skulde tilgivet din Amalia, du skulle med din troefaste Haand aftørret disse Taarer; Jeg skulde kastet mig for dine Knæ, nei! i dine Arme; Jeg skulde – men ak! du er vel ikke meere! Fred med dit Støv, hvor du hviler! – Ah! vi arme Døttre, naar vi forlades af Forældre i de spæde Aar! De tier – De svarer mig ikke – Men De er rørt – O! var denne Maske borte, maaskee turde jeg see en Ærens Mand fælde Taarer over en ulykkelig Pige, som dog vilde være sine Pligter

troe.

Ministeren. *(river Masken af og slænger den paa Gulvet)*

Nei! nu kan jeg ikke meere.

Fruen.

Min Broder!

Leverpol.

Her er din Fader! Jeg græder Velsignelser ned over mit Barn.

Amalia.

Ah! min Fader! Du lever, jeg omfavner Dig. O! det menneskelige Liv kan ikke have mange saadanne Øieblikke! O! hvad jeg er glad! ^[81] O! gid al Verden var det! Tilgiv min Tante, had ikke Deres Søster, rædd vor stakkels Republik, min Fader! Men er De tilfreds med mit Forhold?

Leverpol.

Dyrebare Pige! Du skiænker mig min Ungdom igien; Jeg var ikke værd at være din Faer, om jeg ikke var tilfreds – Men hvorfor har Valentin ikke vildet sige hvor Du var?

Amalia.

Det er mig en mørk Tale.

Mentor.

Men som jeg har den Ære at oplyse meget naturlig: Enhver havde gjort det samme som Valentin, naar han havde Dame garde, indtil Esquadren var borte; saa blev den pro forma Contract et lovmæssigt Document, og saa var han i lykkelig Besiddelse af denne ynderige og dydziirede Skønhed.

Syvende Optrin.

Udenfor høres Raab og Kaardeklinger; Lise løber og lukker Dørren op, retirerer forskrækket; Carl baglends ind, parerende af; Valentin angriber; Carl kaster sin

Kaarde, omfavner og kysser Valentin, og leeder ham frem til Ministeren. De forrige.

Carl.

De er Ministeren formodentlig? Velkommen! Jeg er vel kun en Republicaner, men saa er jeg dog noget. See her en Karl, (*peeger paa Valentin*) trods De har den bedre i Monarchiet; Han trak Kaarde mod mig og frelste mit Liv. De havde Ret, Hr. Dorant! Disse Bønder lode sig ikke styre den Gang; Byens Skiænkehuuse have for stor Kraft; De omringede, de anfaldt mig. Jeg har en god Kaarde og en taalelig stærk Arm. Jeg sqvadroneerede, men jeg havde ikke holdt det længe. Valentin ^[82] kom himmelsendt; Han tog ikke Partie med mig, det havde været omsonst; Men, af Veien Bønder! raabte han, og trak sin Kaarde. Den som blotter Sværd mod Eder, skal være min Mand, han skal falde for min Haand. De gjorde Plads; han udstødte Trudsler mod mig, gik mig paa Livet; jeg begreb ham, jeg retirereede, han forfulgte, Bønderne raabte Seier. Tak, Valentin! Du trak Kaarde, som en stolt Karl; Du har frelst mir Liv, som en Ærens Mand.

Leverpol.

O! hvad det var en skøn Handling, den røber Siels Nærværelse i Farens Øieblik, ædle Valentin! Dog, jeg bør vel ikke kalde Dem saa? Jeg seer De er Officier.

Valentin

Ja, Deres Excellence! det er meget uvist her i Landet, hvad man er og ikke er; man veed det neppe selv; man er snart noget, og snart intet. Jeg skulde ellers været Adjutant der, hvor Hr. Dorant besørger Fortificationen.

Leverpol.

Nu indtil videre da, Hr. Adjutant! Hvorfor ville De ikke sige, hvor Amalia var?

Valentin.

Fordie jeg ikke vedste det.

Amalia.

De, som afhentede mig, hilsede dog fra Dem.

Valentin.

Min GUD! hvad er dette for Koglerie.

Leverpol.

Ih! nu Hr. Adjutant! kun oprigtig! Synden er ikke saa stor. Amalia er en taalelig kiøn Pige. Denne Herre (*han peeger paa Mentor*) synes have giettet rigtig: De ville bevare denne Skat for Dem selv, indtil Argonauterne vare borte, og saa søge denne lille Vexel accepteret.

Valentin.

Nei, naadige Herre! jeg havde overvundet denne Fristelse. Jeg elsker, jeg tilbeder; [83] men jeg føler hvem hun er, hvem jeg er; Hverken med List eller Tvang ønskede jeg desuden en Brud; Men jeg seer Mistanken er sandsynlig, den hviler mod mig, den vanærer mig – Hør, Hr. Mentor! hvor fik De viide, at Frøkenen var bortført efter min Ordre, og hvor hen?

Mentor.

Det takker jeg mine Spioner for.

Valentin.

Velan? nu kan vi faae Sandhed frem. Da det er ingen Skam, at bruge Spion, eller lade sig bruge som Spion i et saadant Tilfælde, da min Ære kan ræddes, og maa blive ræddet derved, saa lad den Spion komme frem og forklare Sagen.

Mentor.

Det lader jeg vel være.

Valentin.

Indtil De gjør det, beskylder jeg Dem høitidelig for den heele Intrigue, at De, De selv har bortført Amalia. De seer mig dog ikke heller saa aandelig ud, at De skulle have Aabenbaringer.

Mentor.

Men skal jeg dog taale af dette dristige Menneske alle de Sottisser han vil sige

mig, fordi jeg ikke kan slaaes med ham?

Leverpol.

Ja vist maa De, Hr. Mentor! I en Republik, som denne, maa det ongefær gaae saa til. Det er Følge af det fortrædelige Inegalitæts-System, som Naturens Herre tog sig den Frihed at etablere, for at ærgre Livet af de nye filosoferende Statsmænd; Ellers synes Hr. Adjutantens Conclusion at komme et Argument temmelig nær.

Lise (*til Dorant*)

Nu gaaer min Troe den politiske Kateket af med sin Præken.

Ottende Optrin.

Brontis, de forrige.

Brontis.

Tør en Bondekone komme herind?

[84] Amalia.

Det er min Amme.

Brontis.

Gode Gud! hvad seer jeg? er det ikke min gamle Huusbond, min Faer, (*hun kysser hans Haand og græder*) O! hvad han er vakker endnu, Malleemor! Din Faer, o! jeg græder af Glæde.

Valentin.

Geheimeraad Leverpol! O! min Gud! skal jeg blive glad eller bedrøvet?

Carl.

Min Oncle altsaa, vil De kiendes ved en Republicaner?

Leverpol (*omfavner ham*)

Jeg elsker alle kiekke og ædle Folk. Enhver Mand, som handler efter Grunde,

og troer selv han har de beste, ærer jeg med min heele Siel, om jeg endog troede hans Grunde urigtige.

Brontis

Tør Bondekongen tale til den Danske Minister?

Leverpol.

Ja, om det var til vor Kronprinds, ærlige Brontis. Du skulle viide hvad denne unge Mand nu arbeider paa. Han vil giøre den Danske Bonde ligesaa lykkelig, som den Norske, han elsker dem begge. Og en Norsk Selveier Bonde er det lykkeligste Medlem af Staten, som jeg kiender i Europa.

Brontis.

Saa maa det være en velsignet Mand. Men jeg kan ogsaa lidt meere end mit Fader vor. Jeg har opsusket, at denne Mentor gik sig ud og kiøbte Stemmer for at komme i Raadet, han traf paa Valentins Folk, de havde ikke Tid, han kiendte en af dem, og fik lokket af ham, at Valentin havde hvervet dem. Da han nu mærkede at Valentin skulle giftes med Mallemor, fandt han Leberiet, tog det paa, gik ud i Mørket og gav sig ud for Valentin. [85] Folkene førte Mallemor og mig til St. Pauls ødelagde Kirke uden for Byen, og de vedste ikke andet, end Valentin havde befalet dem.

Leverpol

O! hvad det eenfoldige Fordrag dog er den ædle Sandheds Modersprog.

Amalia.

Oprigtige Deeltagerske i min Kummer! Jeg har ikke kiendt Moder, men Din Kierlighed var saa moderlig, som Din Melk var sund og reen.

Valentin.

Jeg har elsket sand Ære. Men Du, Du har reddet mit Rygte fra virkelig Skiændsel.

Mentor.

Jeg har altid hørt, at Royalister ere stærkt henfaldne til at troe Kielling-Sladder.

Leverpol.

O Mentor! den Feil tilhører individer ikke Systemet. Men Sandhed har saa sit eget Præg; Klangen endog røber sig for et øvet Øre. Den som omgaaes med mange Penge, opdager strax falsk Mynt. Deres Politique er ellers ikke siin. En oprigtig Konge-Fiende torde De maaskee være, Dog – Nei – De seer mig frygtagtig ud. I Monarchiet blev De den nedrigste Hofkryber. De har vist forfattet et Manifæst mod Despoter. Det er en Original i det diplomatiske. Ikke at tale om, at man ikke midt i Revolutionens Tid endnu kan betragte sig som en erklæret Stat, saa har De glemmt, at Stater i Europa betragtes, som et Sælskab af Personer, der skyldte hverandre giensidige Pligter, og at man dog i det mindste ikke er grov mod den, med hvilken man intet har udstaaende. Som Envoye i Constantinopel, burde jeg ikke, om jeg og havde turdet, skiælde paa Dispotismen og lee til Mahomet. Deres Manifæst, Hr. Mentor! synes forfattet ved et Kruus Øll. Friheds-Ruuset er behageligt; [86] men det kommer Hovedpiine bagefter, den er næsten incurable. De er altsaa ikke alleene friekiendt for Mistanke, Hr. Adjutant men De har opvakt hos mig høie Tanker om Deres Conduite. Som Fader, bliver jeg Dem uendelig forbunden for min stakkels Datter. Med Tilladelse! Det var en smuk Kaarde; Den hører ikke til Uniformen!

(Han bliver ved at beskue den)

Valentin.

Nei, naadige Herre! jeg er opdragen hos den gamle ædle Aretus, fordem Hofmester for Deres Excellences yngre Broder, til min Lykke eller Ulykke, vilde han ikke sige mig hvem min Fader var, skjønt han lod til at vide det. Nyelig førend han døde gav han mig denne Kaarde, med disse besynderlige Ord: Forvar den vel, viis ingen Dødelig den, og hæng den ikke paa din Side, førend Du faaer et Embede, som berettiger Dig til at bære Sværd, brug den siden aldrig i Utide. Den var Dig beslægtet som har baaret den sidst, træffer Du nogen, som kiender den, da siig de Ord jeg nu har sagt.

Leverpol.

Hvad Aar har De?

Valentin.

21.

Leverpol.

Ak, Himmel! jeg har fundet meere end jeg søgte. (*Han omfavner ham.*) Amalia accepterer denne Vexel, der er Din Mand, min Brodersøn og nu min Svigersøn. Jeg talte med min Broder i Paris førend han døde, han sagde mig om sin Duel, sin Flugt, sin deilige Frues Død paa første Barselsæng, just da hun skulle fulgt ham, om en Søn han betroede Aretus, og om dette kiære, men ak! alt for drabelige Sværd. (*Amalia og Valentin ere begge faldne paa Knæe, han omfavner dem*) Hvilken Fader [87] saa riig som jeg, saa glad som jeg! Kommer, mine deilige Børn! mit Hiertes Yndlinge begge, og følger mig i Skiødet af et Rige, som bliver mægtigt, fordie Fred og Orden og Frihed blomstrer der. Fornuftig Frihed blomstrer i det faderlige Monarchie.

Carl.

Disse Optrin, denne Mand, dette Sprog henriver min heele Siel, og er næsten færdig at nedrive min heele republicanske Bygning.

Valentin (*som omfavner Amalia*)

O! hvilken Dag, og hvilket Kys det første, naar man alt længe har elsket uden Haab!

Leverpol.

Den eene Tønde Guld være min Søster skiænket, den anden betaler De, baade fordie jeg behøver den, og paa det ikke Folk, som finde for godt at skabe Love, stridende mod almindelige Begreb om Eiendom og Ret, skulle troe de have frit Sprog.

Fruen (*neier*)

Leonard.

Takker for naadig Straf.

Philalet.

Nu vor ængstede Republique!

Leverpol.

De er en ædel Mand, Hr. Philalet! 8 saadanne i Deres Raad fra Begyndelsen, saa havde her ikke været Oprør nu. Jeg vil vove et Skrit. Min Souverain maatte udruste en Esquadre, da Naboen gjorde det. Da jeg vedste at den som Observations Flaade skulle krydse paa disse Høider, erholdt jeg den Kongelige Naade at følge, og Schoutbinacten Ordre at staae mig bie til at indtale Erstatning for mit Baronie, og afhente min Datter, om hun levede. Jeg vil vove det. Vor Regiering er mild. Jeg efterlader 400 Soldater til Guarnison, paa Republikkens Besoldning, men giver Chefen Ordre, at aldrig lade dem bruge, hverken til Forsvar ^[88] eller Angreb mod udvortes Fiende, kun til at stille indvortes Oprør og sætte Lovene i Respect.

Carl.

400, det er vel lidet, et frit Folk er kiect.

Leverpol.

Det er 400 Norske Soldatere, Coussin! Klippernes Sønner, tappre og stærke og saa frie i deres Aand, som Mennesker paa Jordkloden kan være, men derhos vante til Orden og Lydighed. Jeg vover meget, Cousin! da jeg handler uden Ordre, men jeg kiender min Souveraine. Menneskekierlighed er hans Skioldemærke, og en god Hensigt skal retfærdiggjøre mig.

Philalet.

Nu, jeg vil ønske, at alle forstyrrede Republikker maatte faae saa kloge Formyndere, og at aldrig saa faderlige Monarchier, som det Danske, maatte forstyrres.

Leonard.

Jeg spinder ikke Silke ved denne Republik, og naar alt kommer til alt, er dog nok en formuende Borger mest sikker i et saadant Monarchie.

Valentin.

Jeg brænder af Længsel at tiene i den Danske eller Norske Armee; Man har sagt mig, at Kongens Søn især elsker kiekke Officierer.

Brontis.

Og det, som er endnu meere: At han holder af Bonden.

Carl.

Og det, som er allermeest: At han arbejder for deres Friehed.

Leverpol.

Hr. Dorant! Det er just i Dag Kronprindsens Fødsels-Dag. Han vilde finde den Maade nye og maaskee behagelig, paa hvilken man her Udmærker den.

Ende paa Femte og sidste Handling.

Noter:

[n1](#). Ordener,] *rettet fra*: Ordener. (*trykkfeil*)

[n2](#). Leonard.] *rettet fra*: Dorant. Leonard. (*trykkfeil*)

[n3](#). Valentin] *rettet fra*: Valenin (*trykkfeil*)

[n4](#). Carl Pettis] *rettet fra*: Carl, Pettis (*trykkfeil*)

[n5](#). Kongen af Dannemarks] *rettet fra*: Kongens af Danmark (*trykkfeil*)

[n6](#). umaneerlige] *rettet fra*: nmaneerlige (*trykkfeil*)

[n7](#). Valentin] *rettet fra*: Vallentin (*trykkfeil*)

